Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייעס פאלקסבלאט

№ 148 | Łódź, Niedziela, 28 czerwca 1931 r. | נ״ינטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג י״ג תמוז תרצ״א | № 148

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל.

העכערן דעם הכנסה-שטייער אויף 100 פראצ.

משונה'דיגער פראיעקט, וואס איז ענטשטאנען צווישען די סאנאציע-דעפוטאטען

וו א ר ש א, 27. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין די פאליטישע קרייזען גיט מען איבער וועגען דעם נייעם אפשפארונגס פראיעקט פון דער רעגירונג רעדוצירען 15 פראצענט פון די מלוכה בעאמטע און ארבייטער, אויב דאס זאל ווירקליך אדורכגעפיהרט ווערען וועלען רעדוצירט ווערען ביז 70 טויזענד מאן, א גאנצע ארמעע פון ארבייטסלאזע.

די דאזיגע רעדוקציע האט זיך שוין אייגענטליך אנגעהויבען דורך דער פעראָרדנונג, וועלכע איז ארויסגעגעבען געווארען אין מלוכה-מאנאפאל און ס'האט ארויסגעווארפען א געוואלדיגע בעאומרוהיגונג צווישען די מלוכה בעאמטע און זיי האבען אנגעהויבען אנ'אנגריף אויף די סאנאציע דעפוטאטען, וועלכע זענען אין א שווערער לאגע. ווי מ'גיט איבער ווערען איצט געקליבען אונטערשריפטען ביי די מיטגלידער פון סאנאציע-קלוב אויף א פעטיציע צום פרעזידענט, אין וועלכער עס ווערט פערלאנגט אנ'עקסטרע זיצונג פון סיים.

די סיים-זיצונג זאל גערופען ווערען צוליב צוויי פארשלאגען.

איין פארשלאג איז בטל מאכען די פעראָרדנונג פון פרעמיער פריסטאר וועגען די רעדוקציעס פון די לוינען ביי די מלוכה-בעאמטע.

דער צווייטער פארשלאג איז וועגען העכערען דעם הכנסה-שטייער אויף 100 פראצ. אט מיט דער דאזיגער סומע פון געהעכערטען הכנסה-שטייער זאל מען עס אנפילען די דעפיציט לעכער פון בודזשעט.

די פארשלאג-געבער וועגען דער הכנסה העכערונג זענען זיכער, אז די בעאמטע וועלען זיין מעהר צופרידען צו צאהלען א טאפעלטען הכנסה שטייער איידער ליידען פון די גרויסע רעדוקציעס.

דער קריזיס וואקסט אבער פון מינוט צו מינוט און אין די רעגירענדיגע קרייזען איז נישטא קיין זיכערקייט אז דער אויסגערעכענטער „נארמאלער" הכנסה-שטייער וועט ארייגפליסען — ווי זשע העכערט מען איהם נאך אויף 100 פראצענט?

עס איז אבער שווער צו גלויבען, אז די רעגירונג וועט איצט מסכים זיין אויף א סיים-סעסיע, אויף וועלכער עס זאל בעטראכט ווערען אט דער דאזיגער נישט אנגענעמער ענין.

אין סאנאציע-קלוב איז דערווייל אומרוהיג: די הכנסה פון דער מלוכה קאסע ווערט אלץ קלענער — דאס דארף ברענגט אלץ ווייניגער און ווייניגער. דאס פאסירט נישט צוליב דער אגיטאציע פון די בראנפען-געגנער, נאר צוליב דער ארימקייט, וואס בעהערשט אלץ מעהר און מעהר דעם דארף.

די דאזיגע דערשיינונג מערקט זיך איצט אלץ בולטער מען פיהלט עס שוין גאנץ שטארק אין די בעריכטען פון די מאנאפאל-הכנסות.

די זעלבע דערשיינונג מערקט זיך אויך ביי דעם טאבאק-מאנאפאל, וועמענס הכנסה עס ווערט קלענער. מע רויכערט איצט ווייניגער סיי אין דארף און סיי אין שטאט — עס איז נישטא קיין געלד אויף טאבאק.

וו א ר ש א, 27. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון עקאנאמישען קאמיטעט ביים מיניסטעראט איז בעשלאסען געווארען צו פערקלענערען די געהעלטער פון די דירעקטארען אין די מלוכה-בענק. א פרעזעס אין א באנק פלעגט ביז איצט נעמען 5,000 זל. א חודש געהאלט: איצט זאלען די געהעלטער פון די פרעזעסען און וויצע-פרעזעסען פערקלענערט ווערען אויף 50 פראצ. פון 1. יולי אן. ביי די דירעקטארען און וויצע דירעקטארען וועט די לוין-רעדוקציע זיין אנ'אינדיווידועלע, אבער זי וועט אויך דערגרייכען ביז 45 פראצענט.

מאראטאריום פאר פוילן אויף 70 מיליאן זל.

לאנדאן, 27. (ספ. טעל.) די ענגלישע רעגירונג האט מיטגעטיילט פוילען, רומעניען, יוגאסלאוויען, עסטלאנד, און לעטלאנד, אז אויב ס'וועט אנגענומען ווערען הובער'ס פלאן וועט די ענגלישע רעגירונג מסכים זיין צו פערלענגערען אויף א יאהר דאס אפצאהלען די חובות.

וו א ר ש א, 27. (טעלעפאניש) אויב דער מאראטאריום וועלכען ס'האט פארגעשלאגען פרעז. הובער זאל אנגענומען ווערען וועט פוילען היי יאהר דארפען בעצאהלען ווייניגער חובות מיט 70 מיליאן זל. ענגלאנד.

אין פרעלימינאר-בודזשעט אויף 1931[2 איז פאראויסגעזעהן צו בעצאהלען ענגלאנד אויף איהר חוב אין 2 ראטעס (1. יולי און 1. יאנואר 1932 י.) 24.932 טויזענד זלאטעס.

וו א ר ש א, 27. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) איז די פאליטישע קרייזען איז ענטשטאנען א פראיעקט צו בעמיהען זיך אז ס'זאל געשאפען ווערען פאר פוילען א מאראטאריום בנוגע איהרע אויסלענדישע קרעדיטארען.

די ערשטע 25 מיליאן דאלאר פון אמעריקא קיין דייטשלאנד

נ י ו - י א ר ק. די אמעריקאנער „פעדעראל-רעזערוו-באנק" האט ארויסגעשיקט קיין בערלין 25 מיליאן דאלאר אלס קאנטא אויף דער 100 מיליאן דאלאר הלוואה, וואס אמעריקא גיט דייטשלאנד.

פאדערעווסקי קומט קיין פוילן

ער וועט אבער נישט בעזוכען ווארשא

וו א ר ש א, 27. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דא איז דערהאלטען געווארען די ידיעה, אז איגנאצי פאדערעווסקי קומט קיין פוילען. ער וועט זיך אבער נישט לאנג פערהאלטען.

ער וועט ארייגפאהרען קיין פוזען, וואו ער וועט בייוואוינען די פייערליכקייט ביי דער ענטהילונג פונ'ם דענקמאל לכבוד ווילסאנען און וועט צוריק אפפאהרען קיין אויטלאנד, נישט מאכענדיג קיין בעזוך אין ווארשא.

ערב א קויהלען-שטרייק אין ענגלאנד

ל א נ ד א ן 27 (ספ.טעל.) אויף דער דעלעגאטען-פערזאמלונג פון די קויהלען-גרעבער-ארבייטער איז אויסגעהערט געווארען דער פארשלאג פון די גרובען-אייגענטימער, זיי האבען צוריקגעצויגען דעם פארשלאג וועגען לוין-רעדוקציע, זענען אבער דורכאויס בעשטאנען אויף א 7 און א האלבען שטעדיגען ארבייטס-טאג. הגם דאס געזעץ פון 8 יולי פ. י. זעהט פאר בלויז 7 שעה.

די דעלעגאטען-פערזאמלונג האט דעם פארשלאג אפגעווארפען.

די רעגירונג נעמט נאך אן מיטלען, כדי צו צווינגען די קוילען-מאגנאטען צו א פשרה, ס'זענען אבער דא ווייניג שאנסען, אז די קוילען-מאגנאטען זאלען נאכגעבען. מען דארף זיך דעריבער ריכטען אויף א שטרייק פון די קוילען-גרעבער אין ענגלאנד.

סאוויעט-רוסלאנד אנערקענט נישט די פוילישע גרעניצען

וואס דערצעהלט וועגען דעם דער „בערלינער טאגעבלאט"

ב ע ר ל י ן, 27 (ספ. טעל.) „בערלינער טאגעבלאט" פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל וועגען דייטש-סאוויעטישען אפמאך. די צייטונג שרייבט, אז מיט א צייט צוריק האט זיך די סאוויעטישע רעגירונג געווענדעט צו פוילען וועגען אנ'אפמאך געגען אנגריף-פערזיכערונג. אלס תשובה אויף דעם האט די פוילישע רעגירונג געדארפט ארויסטרעטען מיט א פראיעקט וועגען א מין מזרח-לאקארנא.

איצט האט מען פערשפרייט א קלאנג, אז אין אפמאך צווישען דייטשלאנד און די סאוויעטען האט סאוויעט-רוסלאנד נישט געוואלט גאראנטירען די פוילישע מערב-גרעניצען. דאס איז נישט ריכטיג.

עס איז נייעט גערעדט געווארען און נישט געשלאסען געוואָרען צווישען דייטשלאנד און סאוויעטען-לאנד קיינע געהיימע אפמאכען. אמת איז, אז די דאטען-רעגירונג אנערקענט נישט דעם ווערסאלער אפמאך און די רעגולירונג פון די פויליש-סאוויעטישע גרעניצען.

מען דארף דערמאנען, אז די סאוויעטען אנערקענען די טענות פון ליטע וועגען ווילנע. פון דעם שליסט מען, אז די ראטען-רעגירונג אנערקענט נישט די איצטיגע פוילישע גרעניצען.

פאר א בעוואפנונגס-קאנפליקט באליוויען — פאראגוואי

ב ו ע נ א ס א י ר ע ס, 27 (ט.) ס'איז וויעדער ערוועקט געווארען די אלטע קריגעריי צווישען באליוויען און פאראגוואי ביי דער גרעניץ פונ'ם שטרייט-געביט, איז קאנצענטרירט מיליטער פון ביידע צדדים. צווישען די אינזשאנער אנהענגער פון ביידע צדדים איז געקומען צו א שיסעריי.

זיי דראהען מיט... היטלערן!

ב ע ר ל י ן, 26. (ספ. טעל.)

היטלערס „פרייסישע צייטונג" האט אפגעדרוקט אנ'ארטיקעל וועגען דאנציג און גדיניע.

די צייטונג שרייבט: „מיר ווארענען פוילען, אז מיר פערצייכענען יעדען טריט, וואס פוילען מאכט געגען דאנציג, און מיר וועלען פאדערן א חשבון, ווען גאר אין גיכען וועט אדאלף היטלער נעהמען די מאכט אין דייטשלאנד. מיר וועלען נישט רוהען ביז מיר וועלען פאראייניגען דאנציג צוריק צו דייטשלאנד.

אנקלאגעס געגען די סיים-וואהלען

זענען אפגעווארפען געווארען דורכ'ן העכסטען געריכט

וו א ר ש א. 27 (טעלעפאניש) דאס העכסטע געריכט האט אפגעווארפען די אנקלאגען געגען די וואהלען צום סיים אין וואהל-קרייז נומער 40 (צעשין-ביעלסק) וועלכע איז ארייגעטראגען געווארען פון די דייטשען און פון וואהל-קרייז נומער 40 (נאוואגרודעק-סטאלפצי) וועלכע איז ארייגעטראגען געווארען דורכ'ן צענטראלעו.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI
POWIATU ŁODZKIEGO w ŁODZI
TELEFON 221-42

איז איבערגעטראגען געווארען אין א נייעם לאקאל אויף

פיעטריקאווער 106

(פארמער, פראנט)

די קאסע נעהמט אן איינלאגען (ווקלאדען) אויף א הויכען פראצענט, בארגט אויס זאמעל-קעסטלעך (סקארבאנקעס), קאסירט איין וועקסלען, גיט הלוואות און ערלעדיגט אלערליי באנק-אפעראציעס.

פאר די פערפליכטונגען פון דער באנק גאראנטירט דער לאדזשער סיימיק מיט זיין גאנצען פערמעגען און מיט אלע שטייער-איינגאהמען.

דער סוד פון די איינלאגען איז סטאטוטמעסיג פערזיכערט

Tow. Akc. Sukc. K. ANSTADTA
w Łodzi, Pomorska 34/36

„Jasne Wyborowe"
Monachijskie
Bawarskie
Ciemne słodkie

טרינקען די אונאיבער-שטייגבארע ביר מיט זייער גוטקייט

קענער און פיינשמעקער

פראַנצויזישער פּאַרלאַמענט אָנגענומען

דעם רעגירונגס-פאָרשלאַג וועגן הובער-פּלאַן

רעגירונג געראַטעוועט געוואָרען דורך די סאָציאַליסטען

פּאַריז. 27. (ספ. טעל.) די אָפיציעלע תשובה פון דער פראַנצויזישער רעגירונג אויף הובערס פאָרשלאַג וועגן מאָראַטאָריום, וועלכע איז דורך דער באַנצער וועלט אָפּגעוואַרט געוואָרען מיט דער גרעסטער שפּאַנונג איז פעראָפענטליכט געוואָרען אין פּאַרלאַמענט דורכ'ן פּרעמיער-מיניסטער לאַוואַל.

אין דער דאָזיגער תשובה עקלערט די פראַנצויזישע רעגירונג, אַז זי איז גרייט אָנצונעמען הובערס פּלאַן אויף אַ יאָהר, פראַנקרייך האַלט אָבער אַז די צאָהלונגען וועלכע זענען נישט זדומגענומען מיט'ן יאָנג פּלאַן זאָלען געמאַכט ווערען, כדי דער פּרינציפּ פון צאָהלען די חובות זאָל נישט איבערגעריסען ווערען, פראַנקרייך איז גרייט די איינגעצאָהלטע סומען איבערגעבען אין דער אינטערנאַציאָנאַלער באַנק דעם סכום וואָס יועט צופאַלען אויף איהר חלק און דער דאָזיגער סכום וועט שפּעטער ערטיילט ווערען דייטשלאַנד אלס הלוואה.

די דאָזיגע שטעלונג פון דער רעגירונג — ווערט געזאָגט אין דער תשובה — דאַרף בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן פּאַרלאַמענט.

באַלד ווי לאַוואַל האָט פעראָפענטליכט די ערקלערונג, האָט זיך אָנגעהויבען די דעבאַטע, וועלכע האָט זיך פערצויגען ביז פּאַרטאָג, די דעבאַטע איז געווען זעהר אַ שטורמישע, ערשט נאָך 6 אַ זייגער פאַרטאָג שבת איז געקומען צו דער אָפּשטימונג. מיט 386 שטימען געגען 189 איז די תשובה פון דער רעגירונג בעשטעטיגט געוואָרען און זי איז אויפגעפאָדערט געוואָרען אַז פיהרען אונטערהאַנדלונגען מיט דער אַמעריקאַנער רעגירונג כדי צו שליסען מיט איהר אַן ענטגילטיגען אָפּמאַך.

בעת דער דעבאַטע איז מיט אַ גרויסער רעדע אַרויסגעטראָטען דער פיהרער פון די סאָציאַליסטען לעאָן בלום און ווי ס'איז צו זעהן פון די רעזולטאַטען פון דער אָפּשטימונג, איז די רעגירונג געראַטעוועט געוואָרען מיט די שטימען פון די סאָציאַליסטען.

פּאַריז, 27, (ט) נאַכמיטאָג האָט פּרעזידענט מיניסטער לאַוואַל אויפגענומען דעם דייטשען באַטשאַפטער פאָן העש. בעת'ן געשפּרעך אין אינערן-מיניסטעריום זענען געווען אָנוועזענד דער אויסערן-מיניסטער בריאַן און שטאַטס סעקרעטאַר פראַנקואַ פּאָנסע, ס'איז אַרומגערעדט געוואָרען דער הובער פּלאַן און די פראַנצויזישע קאָנטר-פאָרשלאַגען.

דער מיניסטער פּרעזידענט האָט ווייטער מיטגעטיילט אַז די פראַנצויזישע רעגירונג וועט אויפריכטיג בעגריסען אין פּאַריז דער בעזוך פון דייטשע מיניסטאָרען. דעם טערמין פון בעזוך וועט בעזונדער פעסטגעשטעלט ווערען.

די ענטדעקטע שפּיאָנאַזש-אַפערע אין פראַנקרייך

פּאַריז, 27. (ספ. טעל.) די שפּיאָנאַזש אַפערע וואָס איז ענטדעקט געוואָרען אין פראַנצויזישען אויסערן-מיניסטעריום וועט אַליין מעהר סענסאַציאָנעלער. ווי ט'שטעלט זיך אַרויס האָט דער ויצע-קאָנסול וועלכער איז געווען שעף פון דער שיפרער-קאַנצעלאַריע האָט זיינע שפּיאָנען-מיטאַרבייטער אַרויסגעגעבען קאָפּיעס פון אַלע שיפרירטע דעפּעשען. ווי מ'דערוויסט זיך איצט האָט ער זייער אַרויסגעגעבען אויך דעם אָפיציעלען טעקסט פון הובערס פאָרשלאַג וועלכען ער האָט געשיקט צו פראַנקרייך נאָך איידער ער איז אָפיציעל פעראָפענטליכט געוואָרען.

אין די אָפיציעלע ספערען בעמיהט מען זיך דעם סקאַנדאַל צו פערטושען און פערטייטשען אַז די שפּיאָנאַזש אַפערע האָט נאָך זיך בעדרעניצט מיט ענינים וואָס האָבען געהאַט אַ שייכות צו דער בערזע-שפּעקולאַציע.

אינטערעסאַנט איז אַז בעת מ'האָט אַרעסטירט דעם וויצע קאָנסול האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַז ער האָט אַרויסגעגעבען זיין מיטאַרבייטער עטליכע דאָקומענטען מיט קאָפּיעס אויף די אָריגינאַלען. די אָריגינאַלען האָבען זעהר אויס געזאָלט אַפאָטאָגראַפירט ווערען און אַרויסגעשיקט ווערען קיין אויסלאַנד.

מ'האַלט אַז אין דער אַפערע איז פערמישט אַ מיטעל-אייראָפּעאישע מלוכה.

אַנטיסעמיטישער מיטינג פון האַקענקרייצלער

ווין, 27 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) אונטערן פרייען הימעל איז פאָרגעקומען א מיטינג פון העכער 4 טויזענד האַקענקרייצלער, וועלכע האָבען געטראָגען טראַנספּאַראַנטען מיט אַנטיסעמיטישע לאָזונגען.

פּאָליציי האָט געהיטען די אָרדנונג א דאַנק וואָס עס איז נישט געקומען צו קיין עקסצעסען.

געשיכטע פון יודען אין שפּאַניען

מאַדריט, 27 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) אויף דער ערשטער זיצונג פון נייעם ראַט פון די ספרדישע קהלות אין שפּאַניען איז געגרינדעט געוואָרען א קאָמיטעט אויסצופאָרשען די מאַטעריאַלען, וואָס געפינען זיך אין די שפּאַנישע ביבליאָטעקען און ארכיוען בנוגע דער געשיכטע פון יודען אין שפּאַניען.

יודישע געלעהרטע פון אויסלאַנד זאָלען פאַרבעטען ווערען צו קומען קיין שפּאַניען אויף צו שטודירען די געשיכטע פון שפּאַנישען יודענטום

10-יעהריג יונגעל דער-שיסט זיין מוטער

וועלכע ליידט יסורים פון אַן'אונהייל-באַרער קראַנקהייט

בוקארעשט. 27 (ט) אין יאַסי האָט א 10-יעהריג יונגעל דערשאָסען זיין מוטער, כדי צו בעפרייען זי פון די שרעקליכע יסורים, וועלכע עס האָט איהר פערשאַפט אַן'אונהיילבארע קראַנקהייט.

נעגער-אויפשטאַנד אין בעלגישען קאָנגאָ

לאָנדאָן 27 (ט) לויט א מעלדונג פון „טיימס" איז אין מערב טייל פון בעלגישען קאָנגאָ וואו ס'וואוינען 15.000 נעגער, אויסגעבראָכען אַן'אויפשטאַנד.

ערב דעם ציוניסטישען קאָנגרעס

בעראַטונגען פון „מזרחי". — ביאַליק וויל נישט האַלטען די ערשטע רעדע אויף דער ערעפנונגס-זיצונג

באַזעל, 27 (יט"אַ טעלעגראַפיש) דאָ האָבען זיך אָנגעהויבען די בעראַטונגען פון וועלט פערבאַנד פון „מזרחי". עס זענען אָנגעקומען 34 דעלעגאַטען. די בעראַטונגען קומען פאָר ביי פערמאַכטע טירען. די הויפּט-אויפגאַבע פון די בעראַטונגען איז פעסטצושטעלען די שטעלונג פון מזרחי צו די קאָנגרעס-פּראָבלעמען.

באַזעל, 27 (יט"אַ טעלעגראַפיש) ס'זענען שוין אָנגעקומען די ארץ-ישראל-דעלעגאַטען מיט'ן דיכטער ביאַליק בראש.

ביאַליק האָט זיך אָפיציעל געווענדעט צום קאָנגרעס-ביוראָ מיט'ן פאָרלאַנג, מען זאָל אויסשטרייכען זיין נאָמען אַלס ערשטער רעדנער ביי דער ערעפנונג פון קאָנגרעס. עס איז אויך אָנגעקומען אוסישקין.

דעבאַטען פון מאַנדאַט-קאָמיסיע וועגן א"י

גענף 27 (יטא טעלעגראַפיש) די מאַנדאַט-קאָמיסיע האָט דעבאַטירט די פּאָטולאַגען פון דער קאָמיסיע פאַר דעם מאַנדאַטען-ראַט.

ווי מען גיט איבער, וועט די קאָמיסיע נישט אָננעמען קיין שום שטעלונג לגבי די א"י-דאָקומענטען, וואָס זענען פאָרגעלעגט געוואָרען דורך דער ענגלישער רעגירונג (ווייט בוך, סימפּסאָן-בעריכט און מאַקדאָנאַלד-בריף).

די קאָמיסיע וועט נאָך אויסדריקען איהר צופרידענהייט מיט דער ערקלערונג פון בריטישען פאָרשטעהער, אַז די ענגלישע רעגירונג איז גרייט צו שטיצען אַ קאָמפּאַקטע יודישע קאָלאָניזאַציע אין דער א"י-לאַנד-ווירטשאַפט.

בייַ אַסטמע און האַרץ-קראַנקהייטען,
ברוסט און לונגען-ליידען, שקראָפול, קראָפּ-בילדונג און די רעגולירונג פון דער דאַרם-טעטיגקייט דורכ'ן געברויך פון נאַטירליכען ב'טער-וואַסער

Franciszka Józefa

פון גרויסער ווירקונג.
צו בעקומען אין אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטייקען.

ד"ר ראַבינזאָן
פּאַרעמביע
גראַנד-פּענסיאָנאַט

Z intencji zaręczyn
p. Edzi Szwarcówny
z p. Mońkiem Milewskim
przesyłam Im tą drogą najserdeczniejsze życzenia
P. Pachciarski

מאַשין-מצות
ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע ווי אויך מצה-מעהל. אייער-פערפעל אין סובאַרקעס לויט קאָדלסבאַדער סיסטעם
מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט-בעקאַנטע און פרישע געבעקסען פון אינזער איבעראַל בעוואוסטער צוקערניע
נ. ווייינבערג
38 פּיעטריקאַווער 38
:-: טעלעפאָן 82-143 :-:
אַכטונג! עס ווערען ז"יך ארויסגעגעבען פריהשטיקען, אָווענד-ברויטען ווי אויך יאַרסקע מיטאָגען

פּענסיאָנאַט פאַר קינדער
אין קאָלי
טראַמוויי-סטאַציע ביים שאָסעי זגערזש-קאָנסטאַנטין אין אַ הערליכער טרוקענער געגענד אין דער ווילע פון ה' גאָלדבערג, זאָרגפעלטיגע אויפזיכט. קינדער ווערען אָנגענומען פון 5 יאָהר. אינפאָרמאַציעס אויפ'ן אָרט. טעל. 127-98, אָדער אין דער שול-קאַנצעלאַריע פון ה' גאָלדבערג על. 1 מאַי 16.

7-mio klasowa szkoła i freblówka
בית-ספר וגן-ילדים
I. KACENELSONA
Kilińskiego 120 (przy Głównej-ביי גלובנא)
די ליינונג פון דער שולע מאַכט בעקאַנט, דאָס נייע שילער (יונגלאַך און מיידלעך) פון 4 ביז 8 יאָהר ווערען אָנגענומען.
די איינשרייבונגען קומען פאָר טעגליך אין דער קאַנצעלאַריע פון דער שולע פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג.

דאַנקזאַגונג.
דערמיט דריק איך אויס מיין טיפסטען דאַנק דעם ה'
יצחק יעקב מעלאַדיסטאַ
מיט זיין אָרקעסטער פאַר זיין האַרציג שפּילען אויף מיין קינד'ס חתונה, פון וועלכען דער גאַנצער עולם איז געווען ענטציקט.
הרב אלתר האָראָוויץ, מ'פּאָקשעוויצע
פּילנאַנאַ 25. 3667

וואַנעס
— ווי אויך —
קינדער-וואַנעס
בעקומט איהר נור אין דער בלעכערײַ-ווערקשטעל
„ZGODA"
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 2, טעל. 134-51 (עק פּעטריק.)
בעמ.: וואַנעס ווערען אויך אויסגעבאָרגט אויף זומער-וואוינונגען

גאַסטראָלען פון דער
ווילנער טרופּע
XVI יאָר XVI יאָר
15-יעריקער יובל-טורנע אָנפ. מ. מזאה.
לאָדזשער שטאָט-טעאַטער
רעפּערטואַר פון זונטאַג, דעם 28-טן יוני 1931 ביז דאָנערשטאַג, ד. 2-טן יולי ה. י.

זונטאַג, ד. 28. 9 אָוונט	„בריוו-מיהל" פון דוד בערגעלסאָן	אין די הויפּטראָלען: מרים אָרלעסקאַ, י. חמסליץ, שמואל לאַנדאַ, שמחה נאַטאַ
מאָנטאַג, 29. 9 אָוונט	„קדוש השם" פון שלום אַש	מיט א. סאַמבערג „אלם מענדל"
דינסטאַג, 30. 9 אָוונט	„שיילאָק" פון וויליאַם שעקספּיר	מיט א. סאַמבערג אַלס „שיילאָק"
מיטוואָך ד. 1. 9 אָוונט	„בריוו-מיהל" פון דוד בערגעלסאָן	
דאָנערשטאַג 9 אָוונט	„שוואַרצע געטאָ" פון יודושין א'ניעל	

לאָדז, 28 יאַני 1931

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 28 יאַני 1931

דער גרויס-גביר'י-שער זשעסט

דער אומגעריכטער גרויס־גבירישער זשעסט פון פּרעזידענט הואווער, צו דערקלערן אַ מאַראַטאָריום אויף אַ יאָהר צייט פאַר אַלע אינטערנאַציאָנאַלע חובות, ווי אויך פאַר די דייטשע רעפּאַראַציע־צאָהלונגען, קומט אוודאי נישט פון הומאַניסטישע אינטערעסן, פון רחמנות אויף אייראָפּע, וואָס ווערט דערשטיקט אין דחקות און פּיין, אויב ס'וואָלט אַזוי געווען דער פאַל, וואָלט הואווער געדאַרפט קומען צום דאָזיגן שכל מיט יאָהרען פריהער, בעת אייראָפּע האָט נישט אויפגעהערט קרעכצען אונטערן יאָך פון די חובות און האָט כסדר אַפּעלירט צו אַמעריקע זי זאָל אויפהערען אַביסעל שטיקען און דריקען די וועלט מיט איהרע מלחמה־וועקסלען.

מ'דאַרף געדענקען, אַז אַט דעם בעשלוס האָט פּרעז. הואווער אָנגענומען אין איינעם פון זיינע „וויקענדס", די שבתים און זונטאָגען, ווען ער זיצט אויף זיין זומער־וואוינונג, לאַדט איין אויף אַ איטליכען שבת אַנ'אַנדער מיניסטער און מען בערעכנט זיך צוזאַמען די קעפּ, וואָס צו טון מיט'ן שרעקליכען דעפיציט פון אַ גאַנצען מיליאַרד דאָלאַר, וואָס די אַמעריקאַנער רעגירונג האָט היינטיגעס יאָהר געליטען.

דער דאָזיגער דעפיציט האָט אויפגעטרייסעלט אַמעריקע, ווייל ער מאַכט פּשוט אונמעגליך צו פיהרען ווייטער באַלאַנס די מלוכה־מאַשין. און דער פּרעזידענט מיט די מיניסטאָרען זענען געצוואונגען דעריבער איטליכען „וויקענד". (סוף־וואָך) אַדורכצופיהרען אַ פּיזישע רעדוקציע אין וועלכען ס'איז רעסאָרט, מ'קוואָפּעט זיך דערביי אַפילו אויף עטליכע מיליאָן — וויפיל מען רייסט אַראָפּ, איז אַלץ גוט, און דערווייל דערציילט מען, אַז פון אַלע גליקען האָט זיך איינגעגעבען צו פערקלענערן דעם בודזשעט סך־הכל מיט איין הונדערט מיליאָן. בעת ס'פעהלט נאָך גאַנצע ניין הונדערט מיליאָן. איז מען געצוואונגען, צוליב דעם, אנשטאָט פערקלענערן די הוצאות, זוכען צו פערגרעסערן די הכנסות דורך נייע שטייערן.

און אָט אין אַזאַ מיט צושטאַנד, בעת דעם פּרעזידענט געהט נישט איין קיין דאַשע־רוה מיט טעניס און גאָלף צוליב די דאגות חיונה פאַר דער מלוכה, איז איהם פּלוצלונג איינגעפאַלען דער גראַנדיעזער געדאַנק אויפצוהערען מאָנען די חובות ביי דער וועלט, פון וואָס ס'וועט אוודאי אָפּקומען אַמעריקע אַ פאַר הונדערט מיליאָן אינ'ם איינציגען יאָהר! אַזאַ מין ווילדע פּורענות וואָלט געפּאַסט פאַר אַ באַנקראָטשיק; אָבער די אַמעריקאַנער מלוכה האַלט דאָך נישט ביי באַנקראָט!...

די מעשה איז אָבער, וואָס די דאָזיגע פילאַנטראָפּיע שמעקט מיט ביזנעס. הואווער בעהמט אויס אַ תנאי, אַז גאַנץ אייראָפּע זאָל מאַכען מיט איהם יד־אחת אין אַנ'אַקציע געגען דעם רוסישען דעמפּינג. אָט דער דעמפּינג האָט נישט קיין קליינעם חלק אינ'ם אַמעריקאַנער קריזיס בכלל און ממילא שוין אויך אינ'ם דעפיציט פון דער רעגירונג. וואָרום, אַז טויזענדער פירמעס האָבען נישט פערדינט, צוליב דער רוסישער קאָנקורענץ, האָבען זיי נישט געצאָהלט קיין הכנסה־שטייער, די איינציגע הכנסה־פּאָזיציע פונ'ם אַמעריקאַנער מלוכה־בודזשעט.

משמעות, אַז הואווער מיט זיינע מיניסטאָרען האָבען דעם דאָזיגען מאָראַטאָריום פערעכנט פאַר אַ נייעם קוואַל פון הכנסה פאַר זיך, זיי רעכענען פונ'ם צוריק־אָפּגעוואוינעם אָפּזאַץ – מאַרק אַריינצוברענגען זיך מעהר געלד, ווי פון די ראַטעס פונ'ם מלחמה־חוב. אויב אַמעריקע וועט דערפאַר דאַרפען געבען איהרע תבואות און אַנדערע פּראָדוקציעס, האָט עס פאַר איהר קיין שום בעטייט נישט, ווייל דאָס ווערט דאָך איצט אַלץ פערדאַרבען און די אַרבייטער געהען אַרום ליידיג און האָבען אויך פערלוירען זייער קויף־כוח.

פערשטעהט זיך, אַז דאָ זענען נאָך איינגעפלאָכטען כליערליי אַנדערע אינטערנאַציאָנאַלע קאָמבינאַציעס מיט אינטריגעס אין שייכות מיט די פּלענער פון ענטוואָפענונג און אייביגען שלום. אוודאי האָט דער מאָמענט פון „וסכסכתי", פון אויפשטעלען דייטשלאַנד געגען רוסלאַנד א. אז. וו. דאָ נישט געשפּילט די לעצטע ראָליע.

און אויב עמיץ זאָל אויפוואַרפען הואווער'ן, הלמאי, ער איז פריהער נישט געקומען צום דאָזיגען שכל, איז דער תירוץ, אַז פריהער האָט אַמעריקע אַליין זיך געוואָרפען אויף רוסלאַנד, געוואָלט איהר אויסנוצען פערכאַפּען דאָרט אַלע מערק פון אָפּזאַץ און פלעצער פון אַרבייט, נישט צולאָזענדיג קיינעם צום שיסעל. נאָר דערוועהענדיג, אַז רוסלאַנד ווערט פערוואַנדעלט פון אַ לעמעלע אין אַ לייב און פון אַ קינד אין אַנ'אַנגראַ־פערקויפער און, אַז נאָך אַביסעל וועט רוסלאַנד שוין קענען קאָנקורירען מיט איהר אַפילו אין דער טעכנישער ענטוויקלונג, האָט זי זיך מיישב געווען, אַז מען מוז מאַכען אַ סוף צו די רוסישע אַספּיראַציעס און צום דאָזיגען צוועק פערבינדען זיך מיט אייראָפּע. דערפאַר טאַקע האָט הואווער אונז אַרויסגעוואָרפען דעם ביינדעל אין דער פאָרם פון מאַראַטאָריום.

אָט אַזוי זעהט אויס די גוטהאַרציגקייט פונ'ם אַמעריקאַנער „באָס".

פּ. ק.

שפּאַניען ערב דער גרינדונגס-פערזאַמלונג

(בריף פון מאַדריד)

אין דער יונגער שפּאַנישער רעפּובליק דאַרפען איצט פאָרקומען וואַהלען צו דער „גרינדונגס־פערזאַמלונג", וואָס וועט אויסאַרבייטען פאַר'ן לאַנד אַ קאָנסטיטוציע און וועט ערוועהלען אַ געזעצליכע רעגירונג, אנשטאָט דער איצטיגער צייטווייליגער רעגירונג.

די שפּאַנישע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי האָט בעשלאָסען צו בילדען אין די וואַהלען אַ פעראייניגטען פראָנט מיט די ראַדיקאַל־רעפּובליקאַנישע פּאַרטייען, וואָס בעטייליגען זיך איצט איבעראייינעם מיט די סאָציאַליסטען אין דער צייטווייליגער רעוואָלוציאָנערער רעגירונג. דער וואַהל־קאַמף וועט זיך אָפּשפּילען אין דער יונגער שפּאַנישער רעפּובליק, נישט צווישען די סאָציאַליסטען און ראַדיקאַלען, נאָר צווישען אַ פעראייניגטען פראָנט פון זיי ביידע פון איין זייט און די רעאַקציאָנערע פּאַרטייען — פון דער אַנדערער זייט. דער אָפּמאַך צווישען די סאָציאַליסטען און די ראַדיקאַלע פּאַרטייען, וואָס איז געשלאָסען געוואָרען פאַר דער רעוואָלוציע, וועט בלייבען אין קראַפט אויך ביי די וואַהלען צו דער גרינדונגס־פערזאַמלונג.

דאָס איז זעהר אַ וויכטיגער פאַקט, וואָס האָט נישט נאָר אַ גרויסע פּאָליטישע בעדייטונג פאַר שפּאַניען.

ווי עס זעהט אויס, האָבען דערווייל די שפּאַנישע סאָציאַליסטען קיין חרטה נישט, וואָס זיי זענען אַריין אין דעם קאַמף איבעראייינעם מיט די בורזשואַזע רעפּובליקאַנער און האָבען איבעראייינעם מיט זיי געבילדעט די רעוואָלוציאָנערע רעגירונג. און די בורזשואַזע ראַדיקאַלען האָבען אויך קיין חרטה נישט. עס קאָן גאָר נישט זיין קיין צווייפעל, אַז די בעציהונגען צווישען די צוויי טיילען פון דער רעוואָלוציאָנערער רעגירונג זענען אויפגעבויט אויף אַ ווייט־געהענדען קאָמפּראָמיס. יעדער פון ביידע צדדים רעכענט זיך אין אַ סך אַ גרעסערער מאָס מיט דעם ווילען און מיט דעם שטאַנדפּונקט פון אַנדערען צד, ווי דאָס וואָלט געווען ביי אַ צו־טיילטער און אָפּגעזונדערטער פּאָליטישער אַרבייט פון זיי ביידע. די סאָציאַליסטען מוזען דאָ געהן אַביסעל פּאַמעליכער און די בורזשואַזע ראַדיקאַלען — אַביסעל גיכער, ווי יעדער פון זיי וואָלט געגאַנגען בעזונדער. און אפשר גראַד דערפאַר, וואָס איינער געהט אַביסעלע שנעלער, ווי איהם גליסט זיך, און דער אַנדערער אַביסעל לאַנגזאַמער, גראָד דערפאַר געהט די גאַנצע בעוועגונג צו אַמבעסטען פאַר די אינטערעסען פון דעם אויפלעבענדען לאַנד. יעדענפאַלס, איז דאָס אַ גרויסער גליק פאַר דער שפּאַנישער רעוואָלוציע, וואָס איהרע כוחות געהען נישט אויס און ווערען נישט אָפּגעשוואַכט אין אַ קאַמף צווישען די פּאַרטייען, וואָס זענען פאַר דער נייער רעפּובליקאַניש־דעמאָקראַטישער אָרדנונג.

פון דער געשיכטע פון אַלע אַנ'אַנדערע רעוואָלוציעס זענען מיר אַזוי געוואוינט צו אַ קאַמף צווישען די רעוואָלוציאָנערע פּאַרטייען, אַז מען הויבט אָן צו בעטראַכטען אַזאַ קאַמף פאַר דעם נויטווענדיגסטען סימן פון יעדער רעוואָלוציע בכלל, אָהן וועלכען אַ רעוואָלוציע איז גאָר קיין רעוואָלוציע נישט.

אין דער הויפּט־שטאָט מאַדריד און אין אַ סך אַנדערע שטעט האָבען געברענט אונטערגעצונדענע קלויסטערס און מאָנאַסטירען.

אין אַ רעוואָלוציע זוכט אַ טייל פון די מאַסען עפּעס צו צושטערען מיט די „אייגענע הענד", געבען אַנ'אויסוועג דער צעשטערער, נישט געצוימטער ענערגיע, וועלכע געפינט פאַר זיך קיין אַרבייט נישט. אַזאַ צושטאַנד פון די מאַסען איז זעהר כאַראַקטעריסטיש פאַר יעדער רעוואָלוציע.

ווען דער זיג קומט אָן שווער נאָך אַ לאַנגען אָפענעם קאַמף, ווערט די בעדערפעניש „עפּעס צו טון" מעהר אָדער ווייניגער בעפרידיגט אין דעם רעוואָלוציאָנערען קאַמף גופא. ווען, אָבער, דער זיג קומט אָן לייכט, דאַן בלייבט נאָך דעם יובעל און דער פרייד פון די ערשטע טעג אַ דריקענדע פּוסטקייט אין האַרצען. דאָס טאָג־טעגליכע לעבען הויבט אָן אַרומצוכאַפּען דעם מענשען מיט אַ גרויסען שפּינוועבס, אָבער איבוועניג לעבט אַ פער'טמ'טער געפיהל פון אונצופרידענהייט. עס ווילט זיך פּאַרש „עפּעס טון". עס ווילט זיך אַרויסשפּרינגען פון דעם גרויסען שפּינוועבס און בעגעהען אַזאַ מין טאַט, וואָס זאָל בעשיינפּערליך בעווייזען, דעם מענשען: „דו האָסט געזיגט"! דער אויסוועג בעהמט אָן מייסטענס די פאָרם פון נקמה, פון גרויזאַמקייט. די הערצער, וואָס לעכצען נאָך נקמה, ווער'ן בעפרידיגט ביי אַ גרויסער שרפה, וואָס כאַפּט אַרום דאָס לאַנד.

עס קומט אָן אַ מאָמענט, ווען באַלד נאָך דעם זיג מוז די רעגירונג אַרויסטרעטען געגען די מאַסען, וואָס לאָזען זיך אויפרייצען צו ווילדע אונבאָרדנונגען און פערברעכערישע הענדלונגען. אַזאַ מאָמענט איז זעהר געפעהרליך פאַר יעדער רעוואָלוציאָנערער רעגירונג און פיהרט געוועהנליך צו אַ קאַמף צווישען פערשיעדענע טיילען פון דער רעגירונג גופא.

אין אָט האָבען מיר פאַר זיך אַזאַ פאַקט. די שפּאַנישע רעוואָלוציאָנערע רעגירונג האָט געקענט אַריבערקומען די לעצטע געשעהענישען, איינשטילען די אומרוהען, בעשיצען דאָס אייגענטום פון די קלויסטערס געגען שרפות און צושטערונגען, און דערביי איז זי אַלץ געבליבען אַזוי איניג, אַז מען האָט גראַד אין יענע שווערע טעג אָנגענומען אַ בעשלוס וועגען אַ פעראייניגטען פראָנט ביי די וואַהלען צו דער גרינדונגס־פערזאַמלונג און געשאַפען אַ פערבינדונג מיט אַלע רעפּובליקאַניש־ראַדיקאַלע פּאַרטייען אין דער רעגירונג. איבעראייינעם מיט זיי איז די רעוואָלוציע געוואָרען צוגעגרייט, איבעראייינעם האָט מען דורכגעפיהרט די שטאָטישע וואַהלען פון דעם 12. אַפּריל, נאָך וועלכע דער קעניג האָט רעזיגנירט; איבעראייינעם האָט מען געבילדעט די צייט־ווייליגע רעוואָלוציאָנערע רעגירונג, און איצט וועט מען איבעראייינעם דורכפיהרען די וואַהלען צו דער גרינדונגס־פערזאַמלונג. אַ פעראייניגטער רעפּובליקאַניש־דעמאָקראַטישער פראָנט. — דאָס איז דערווייל די שטאַרקסטע שטיצע פון דער שפּאַנישער רעוואָלוציע.

די סאָציאַליסטען וועלען זיין צו־שוואַך צו בילדען אַ ריין־סאָציאַליסטישען מיניסטאָרען־קאַבינעט און צו־שטאַרק צו שטעהן אינגאַנצען אויסער דער מאַכט, נאָר אין צוויי פאַלען איז מעגליך, אַז די צוקונפטיגע שפּאַנישע רעגירונג, וואָס וועט אַרויס פון דער גרינדונגס־פערזאַמלונג, זאָל נישט זיין קיין קאָאַליציע־רעגירונג, אַ רעגירונג פון עטליכע פּאַרטייען צוזאַמען. דאָס איז מעגליך, נאָר ווען די סאָציאַליסטען וועלען אַרויס פון די וואַהלען מיט אַנ'אונגעהויערען זיג, אָדער, ווען זיי וועלען אַרויס מיט אַנ'אונגעהויערען דורכפאַל. אַנ'אונגעהויערער זיג קען ברענגען צו אַ ריין־סאָציאַליסטישען מיניסטאָרען־קאַבינעט. אַנ'אונגעהויערער דורכפאַל קען ברענגען צו אַ ריין־בורזשואַזען מיניסטאָרען־קאַבינעט.

דאָס אַלץ ברענגט אונז צום אויספיהר, אַז עס איז גאַנץ מעגליך, כמעט אונפערמיידליך, אַז די ערשטע רעגעלמעסיגע פּאַרלאַמענטאַרישע רעגירונג פון דער שפּאַנישער רעפּובליק זאָל אויך זיין אַ קאָאַליציע־רעגירונג, אַ רעגירונג פון עטליכע פּאַרטייען, צווישען וועלכע די סאָציאַליסטישע פּאַרטיי וועט פערנעהמען אַ גאַנץ אָנגעזעהענעם פּלאַץ.

ש. רעסקאַ.

בעשלוסע פון יעהרליכער קאָנפערענץ

פון פערבאַנד פון די פּוילישע יודען אין אַמעריקאַ

ניו־יאָרק (יט"א) אין אַסבורי־פּאַרק איז פאָרגעקומען די 23־יעהרליכע קאָנפערענץ פון פערבאַנד פון פּוילישע יודען אין אַמעריקאַ. אין דער קאָנפערענץ האָבען זיך בעטייליגט 400 דעלעגאַטען, וואָס האָבען רעפּרעזענטירט פערשידענע אָפּטיילונגען און לאַנדסמאַנשאַפטען פון פערבאַנד אין די פעראייניגטע שטאַטען און קאַנאַדע.

עס זענען אויסגעהערט געוואָרען בעריכטען פון פערבאַנדס־פּרעזידענט בנימין ווינטער, עקזעקוטיוו־דירעקטאָר ז. טיגעל, פּרעזידענט פון גודוויל־קאָמיטעט ד"ר טענענבוים און אַ רייה בעגריסונגען פון פערשידענע דעלעגאַטען.

אַ גרויס וועגען דער שווערער לאַגע פון פּוילישען יודענטום האָט אָבגעגעבען דער פאָרשטעהער פון „אָרט" ד"ר לוהאַוויטש, וועלכער האָט אָנגעוויזען, אַז עס מוז תיכף געשאַפען ווערען שנעלע הילף כדי צו ראַטעווען דאָס ליידענדע פּוילישע יודענטום.

ווייטער זענען געהאַלטען געוואָרען בעריכטען פון קאָמיטעט אויפצושטעלען אַ דענקמאָל פאַר חיים סאָלאָמאָן, וועגען רעגיסטראַציע־געזעץ אין מיטשיגען און אַנד.

בעגריסונגס־דעפּעשען צו דער קאָנפערענץ האָבען צוגעשיקט דער פּוילישער אויסערן־מיניסטער אויגוסט זאַלעסקי, דער פּרעזידענט פון אַמעריקאַנער יודישען קאָנגרעס בערנאַרד דויטש און אַ רייה פיהרער פון אַמעריקאַנער יודענטום.

די קאָנפערענץ האָט איינשטימיג אָנגענומען פאָלגענדע רעזאָלוציעס:

1) אויפפאָדערען די פּוילישע רעגירונג אָבצושאַפען די דריקענדע געזעצען און גזירות געגען יודען און אָנהויבען פערווירקליכען די כסדר'דיגע פערזיכערונגען פון פּוילישע מלוכה־לייט, פעסט־שטעלענדיג דערביי, אַז ביז איצט איז נאָך גאָר נישט געטון געוואָרען כדי צו פערבעסערען די שוידערליכע לאַגע פון די פּוילישע יודען.

2) פּראָטעסטירען געגען די עקסצעסען, וואָס זענען לעצטענס פאָרגעקומען אין זלאָטשעוו.

3) פּראָטעסטירען געגען דער שליסונג פון דעם יודישען לעהרער סעמינאַר אין ווילנע.

4) גוטהייסען די אַרבייט פון גוד־וויל קאָמיטעט. הגם די קאָנפערענץ האַלט, אַז די פּראַקטישע רעזולטאַטען פון דער בעוועגונג זענען דערווייל קליין. די קאָנפערענץ בעשליסט אָבער ווייטער זיך בעטייליגען אין דער טעטיגקייט פון קאָמיטעט, סיידען דער פערבאַנד וועט זיך איבערצייגען, אַז די ווייטערדיגע אָנשטרענגונגען זענען נוצלאָז.

5) נישט שיקען קיין פערטרעטער קיין פּוילען צו פערהאַנדלען מיט דער רעגירונג ביז דאָס אַמעריקאַנער יודענטום, וועט נישט איינגעלאַדען ווערען אָפיציעל דורך דער פּוילישער רעגירונג צו אַ קאָנפערענץ וועגען דער יודישער לאַגע.

6) ווייטער פיהרען די אַרבייט וועגען אויפשטעלען אַ מאָנומענט פאַר חיים סאָלאָמאָן.

7) פּראָטעסטירען געגען דער רעגיסטראַציע־גזרה אין מיטשיגען.

ה"ה בנימין ווינטער און ז. טיגעל זענען ווידער געוועהלט געוואָרען אויף זייערע ביז־איצטיגע אַמטען. אַלס קאַסיר פון פערבאַנד איז געוועהלט געוואָרען ה' בנימין ווינבערג.

אַלס וויצע־פּרעזידענטען זענען געוועהלט געוואָרען ה"ה א. וואָלפּאָווסקי (מאָנטרעאַל), ד"ר קוצמאַן (באָסטאָן), דוד גרינבערג (סט. פּאַל), ס. ראָזענפעלד, ד"ר טענענבוים און דזש. פאַקס (ניו־יאָרק)

א גרויסע יודישע קהלה אין וויטען - מזרח צופאַלט זיך

טשיטא (יט"א) פאַר דער לעצטער צייט האָט זיך שטאַרק פערקלענערט די יודישע בעפעלקערונג אין טשיטא. אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דורכפיהרונג פון דער „פּיאַטילעטקע" אויפ'ן וויטען מזרח האָבען פיל יודען אַריבערגעוואַנדערט קיין כאַבאַראָווסק, וולאַדיוואָסטאָק, סאַכאַלין, ניקאָלאַיעווסק, אויפ'ן אַמור און קאַמטשאַטקע.

דער גרעסטער טייל פון דער יודישער בעפעלקערונג טשיטא איז בעשטאַנען פון פּערשיקטע און קינדער פון די פּערשיקטע פון דער אַמאָליגער רעגירונג. דער ישוב אין טשיטא דאַטירט פון דער צייט פון די דעקאַבריסטען (מיט 100 יאָהר צוריק). יודען האָבען זיך בעוויזען אין די 60־ער און 70־ער יאָהרען פון פאַריגען יאָהרהונדערט פון די אַרומיגע פערשיקונגס־ערטער, פון די מעטאַל־גרובען און קאַטאָרגע־צענטראַלעס. די יודישע קהלה איז אויסגעוואַקסען אין דער צייט פונ'ם בויען די אַרום באַיקאַלישע אייזענבאַהן און אין פעריאָד פון רוסיש־יאַפּאַנישען קריג.

אין די ערשטע יאָהרען פון דער לעצטער רוסישער רעוואָלוציע האָט דער יודישער ישוב אין טשיטא געצעהלט 6 טויזענד נפשות. ביי היינטיגען טאָג צעהלט טשיטא עטליכע הונדערט יודישע פאַמיליעס. דאָס רוב פון די בעוו. פּיה־הענדלער, רויכוואַרג־סוחרים, גאָלד־סוחרים, פיש־הענדלער א. אנד. אַרבייטען אַלס ספּעציאַליסטען אין די בעטרעפענדע סאָוויעטישע טרעסטען פון וויטען מזרח.

אַ גרויסע ווירקונג אויף דער פערקלענערונג און צופאַלונג פונ'ם יודישען קיבוץ אין טשיטא האָט געהאַט דאָס אַריבערפיהרען דעם אַדמיניסטראַטיווען צענטער פונ'ם וויטען מזרח קיין כאַבאַראָווסק. אַ גרויסער טייל טשיטינער יודען אַרבייטען אויף די סאָוויעטישע ווירטשאַפטען (סאָווכאָזן), אויף די צענטראַלע סטאַנציעס פונ'ם אַמור'ער און אוסורישער אייזענבאַהן. עס בעמערקט זיך אויך, דאָס פיל עלטערען, וואָס זייערע קינדער האָבען אויסגעוואַנדערט און זיך איינגעאָרדענט אין די מלוכה־אָרגאַנען פערלאָזען די שטאָט, וואו זיי האָבען געלעבט און געווירקט פיל צעהנדליגער יאָהרען, און פאָהרען אַריבער צו די קינדער.

א יודען-דעבאַטע אין דאַנציגער שטאָט-ראַט

דאַנציג (יט"א) אויף דער לעצטער זיצונג פון דאַנציגער שטאָט־ראַט האָט דער היטלעראַוויטץ שטעזנעט אַריינגעטראָגען אַ פאָרשלאַג צו העכערען די אָבצאָהלונגען פאַר די בהמות, וואָס ווערען אין דאַנציג געקוילעט צו עקספּאָרט צוועקען, מאָטיווירענדיג, אַז די עקספּאָרטערען זענען גאַליצישע יודען און זיי זאָלען מעהר בעצאָהלען. דער סאָציאַל־דעמאָקראַט בעהרענדט האָט ערקלערט, דאָס ער בעדויערט וואָס ריין דייטשע פאַבלייט האָבען נישט געוואוסט ווי אַזוי צו ענטוויקלען דאָס געשעפט פון פלייש־עקספּאָרט און אויפצוהויבען געלד פון די גאַסען. ווען אויסלענדישע יודען האָבען עס געטון, ברענגענדיג דערמיט נוצען דער שטאָט, מוז מען זיי גאָר דאַנקבאַר זיין. אויך די דייטשע פליישערס אַליין זענען צופרידען פון די יודישע עקספּאָרטערען.

אויך דער אָנוועזענדער סענאַטאָר פאַר האַנדעל און אינדוסטריע ד"ר בלאַוויער האָט אויפגעוויזען דעם היטלעראַוויטץ, אַז זיין פאָרשלאַג איז אַ פּשוטע דומהייט און האָט נישט וועלכעס ס'איז ממשות'דיגע שאַנסען אַדורכגעפיהרט צו ווערען. דער היטלערישער פאָרשלאַג, וואָס האָט בעצוועקט צו טרעפען די יודישע עקספּאָרטערען איז ביי דער אָבשטימונג דורכגעפאַלען.

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 28 י"ג תמוז תרצ"א	יוני	זון-אויפגאנג 3.11
		זון-אונטערגאנג 7.56

פאסט

היינט און מארגען וועט די פאסט, צוליב חגא, נאר זיין אפען פון 9 ביז 11 פארמיטאג

פאליטישער ארעסט

(2) אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערמאכען דעם פעראיין פון די טראמוואי-ארבייטער, אלס א בעשולדיגטען אין פיהרען א קאמוניסטישע טעטיגקייט, זענען נעכטען ארעסטירט געווארען די דריי פער-וואלטונגס-מיטגלידער פון דעם פעראיין: קאזשי-מיעזש קראוושיק, סטאניסלאוו דורסקי און העליאדאר ליטקע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ראנצער (נגעוושער 57) וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקי 54), ס. בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי (זגערזשיא 26), א. שימאנסקי (פשעגדזאלניאנא 75).

אונטערשטיצונגען פאר ארבייטסלאזע

פון מיטוואך הויבט מען אן צונעהמען איינמעלדונגען

(מ) דער אונטערשטיצונגס - אמט פאר ארבייטסלאזע ביים לאדזשער מאגיסטראט איז מודיע, אז פון מיטוואך דעם 1טען יולי הויבט מען אן אנצונעהמען איינמעלדונגען פון ארבייטסלאזע, פי־זישע ארבייטער אויף דער דריגגענדער מלוכהשער אונטערשטיצונג אויפ'ן חודש יולי.

רעכט צו בעקומען די אונטערשטיצונג האבען:

1) אזעלכע ארבייטסלאזע, וואס האבען משך פחות אויסצוהאלטען, און וואוינען אין לאדז וועניגסטענס פון 1. יאנואר 1930;

2) די וועלכע האבען אויסגעשעפט זייערע געזעצליכע אונטערשטיצונג פון ארבייטסלאזען פאנד אין חודש יוני; 3) וואס בעקומען נישט אונטערשטיצונגען פון דער קראנקען-קאסע; 4) וואס בעקומען נישט קיין רענטע און אינוואלידען-הילף; 5) וואס האבען נישט קיין פערמעגען און קיין שום סטאבילע אדער צייטווייליגע הכנסות וועלכע זענען גלייך אדער איבערשטייגען די שטיצע.

די אונטערשטיצונג קאן נישט בעקומען קיין ארבייטסלאזער, אויב אין דער יידישאפטליכקייט, וואס ער פיהרט, ארבייט עמיצער פון זיין משפחה, און האט אזעלכע הכנסות.

איינזאמעהאבען נישט קיין רעכט אויף דער שטיצע.

דאס אננעהמען איינמעלדונגען וועט פארקומען אין לאקאל פון אונטערשטיצונגס-אמט („אודזשאנד זאשילקאווי") אויף דער גאס פון 28. פולק פון קאניאווער שיסער יומע 32 פון א פערטעל 9 פריה ביז 2 א זייגער. לויט פאלגענדען סדר:

מיטוואך, דעם 1. יולי, די אותיות:

A B C D E F

דאנערשטאג, דעם 2 יולי –

G H I J

פרייטאג, דעם 3 יולי –

K L Ł

שבת, דעם 4 יולי –

M N O

מאנטאג, דעם 6 יולי –

P R S

דינסטאג, דעם 7 יולי –

T U W Z

די ארבייטסלאזע דארפען צושטעלען:

1) א פערזענליכען דאקומענט, א פאס, אדער אנ'אנדער פאפיר, וואס בעשטעטיגט די פערזאן, 2) א לעגיטימאציע פון פופפ מיט קאנטראל-שטעמפלען; 3) א פערזיכערונגס-ביכעל פונ'ם ארבייטסלאזען, ווי אויך צוועניטעל, פון די משפחה-מיטגלידער, וועלכע וואוינען מיט איהם צוזאמען און פיהרען איין ווירטשאפט.

פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור"

דינסטאג-מיטוואך וועלען אנגענומען ווערען וויכטיגע בעשלוסען

(א) דאס אפשטעלען די „ווידזעווער מאנופאקטור" האט ארויסגערופען א גרויסע בעאונרוהיגונג און א געדריקטע שטימונג צווישען די ארבייטער-קרייזען.

דאך גייט הערך די רעדוקציע פולשטענדיג רוהיג. די רעדוצירטע וועלען זיך היינט בעראטען אין די פראפעס. פעראיינען, וואו זיי וועלען אננעהמען ענטשפרעכענדע בעשלוסען.

די קאנפערענץ, וואס איז פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון אינטפעקטאר קאקאווסקי מיט'ן אנטייל פון ארבייטער-פארשטעהער און דער דירעקציע מכוח די פארלעגענע און לויפענדע שכירות איז דערווייל אפגעלעגט געווארען ביז דער דעציזיע פון פרעזעס אסקאר קאן, וועלכער געפינט זיך בידרע אין דאנציג. די דאזיגע דעציזיע זאל פאלען דינסטאג דעם 30. ד. ח. און אויף דעם טאג איז אפגעלייגט געווארען די קאנפערענץ.

די רעגירונגס-מאכט אינטערעסירט זיך, אז דער סכסוך זאל וואס שנעלער אויסגעגליכען ווערען, און די „ווידזעווער מאנופאקטור" זאל ווידער אנהויבען ארבייטען. קומענדיגען עניין דארפען וועגען דעם פארקומען קאנפערענצען אין ווארשא. און שוין דינסטאג פאהרט ארויס אנ'ארבייטער-דעלעגאציע קיין ווארשא, כדי צו אינטערווענירען ביי דער רעגירונג וועגען משפיע זיין די לייטונג פון דער „ווידזעווער מאנופאקטור" וואס שנעלער צו לאזען אין גאנג די פאבריק.

וואיעוואדע יאשטשאלט אינטערווענירט אין ווארשא

וועגען די ארבייטער-רעדוקציעס אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור"

(–) ביז נעכטען זענען אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור" רעדוצירט געווארען ביז 4000 ארבייטער. די רעדוצירטע האבען אינטערווענירט ביים וואיעוואדע יאשטשאלט און איהם געבעטען צו אינטערווענירען ביי דער צענטראל-מאכט אין ווארשא. די זעלבע ארבייטער האבען אויך בדעה צו שיקען א געהעריגען מעמאריאל צו דער רעגירונג.

פרייטאג איז דער וואיעוואדע געפאהרען קיין ווארשא מיט'ן צוועק צו אינטערווענירען ביי דער רעגירונג בנוגע דער מאסען - רעדוקציע אין דער „ווידזעווער מאנופאקטור."

Dr. EBIN

akuszer-ginekolog

POWRÓCIŁ

al. Kościuszki 39, telef. 120-35

שטרייק פון אויטאבוסען און טאקסובקעס

האט זיך אנגעהויבען

(2) נעכטען אינדערפריה איז פארגעקומען די זיצונג פון דער לאדזשער אפטיילונג פון אויטאמאבילען-איינהאבער-פערבאנד.

נאך א לאנגער און שטורמישער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען פינקטליך 12 ביינאכט צו אפשטעלען אלע אויטאבוסען און טאקסובקעס אויפ'ן שטח פון לאדז און לאדזשער וואיעוואדזטווע.

אויך דער אויטאמאביל-קלוב שליסט זיך אן אין דעם שטרייק.

דער שטרייק איז נישט קיין דעמאנסטראטיווער. נאר א שטרייק ביז צום זיג.

——=:(0):=——

א גנב אויפ'ן טראמוואי-דאך!

מען יאגט איהם נאך, שפרינגט ער ארונטער און צוברעכט זיך א פוס

(2) געסטערן 5 בייטאג איז מעטהרעם טראמוואי לאדז—זגערזש געפאהרען אויף זומערדוואליגוג א בעוויסער האריי פוקס פון דרעוונאווסקא 29. אין א געוויסען מאמענט האט ער דערפיהלט, אז מ'גראבעלט זיך איהם ביי דעם הינטערשטען הויזען-טאש. ער האט זיך פלינק א קעהר געטון אויף צוריק, און געפאקט ביי דער האנד א גנב, וואס האט איהם אויסגעשניטען מיט א ראזיר-מעסערל דעם טאש, און ארויסגעצויגען זיין פארטפעל, דער גנב האט איהם אבער אזא קלאפ געטון איבער'ן פנים, אז ער האט זיך איבערגעקעהרט. עס איז ענטשטאנען א גרויסער טומעל. בעת וועלכען דער געשיקטער גנב האט זיך ארויפגעכאפט אויפ'ן דאך פון טראמוואי.

די קאנדוקטארען האבען זיך געמאכט נישט וויסען און האבען נישט אראפגעלאזט פון איהם די אויג, דער טראמוואי איז זיך דערווייל געגאנגען זיין וועג, און די קאנדוקטארען האבען ארויפגעקלעטערט אויבען כאפען דעם גנב. אז יענער האט זיי דערזעהען אויבען, איז ער ארונטערגעשפרונגען פונ'ם גייענדען טראמוואי. ער האט אבער דאס מאל געמאכט די זאך אזוי אומגעשיקט, אז ער איז געבליבען אויפ'ן וועג מיט א צובראכענעם פוס.

מ'האט פערשטעהט זיך, אפגעשטעלט דעם טראמוואי, אראבגעבראכט פאליציי, און אפגעפיהרט דעם גנב אין ראדאגאשטשער שפיטאל. דערנאכ־ער איז דער 27-יאהריגער יאן דראגאשעווסקי, א פראפעסיאנעלער „בעל מלאכה" און איז ערשט מיט א וואך צוריק ארויס פון טורמע נאכ'ן אפזיצען דארט 2 יאהר פאר'ן עובר זיין אויפ'ן לא תגנוב...

בעשטימט א שידס-קאמיסיע

וועגען פערזיכערונגס - ענינים אין דער קר.-קאסע

(א) ווי מיר דערוויסען זיך, האט דער קאמיסאר פון דער לאדזער קראנקען-קאסע לאפישאנסקי בעשטימט א שידס-קאמיסיע ביי דער לאדזער קראנקען-קאסע, די אויפגאבע פון וועלכער עס וועט זיין צו אויסגלייכען סכסוכים צווישען פערזיכערטע אין דער קראנקען-קאסע.

די דאזיגע קאמיסיע וועט אמטירען אין דעם הויפט-בנין פון דער קראנקען-קאסע אויף וואולטשאנסקא 225, וואוהין מען דארף ווענדען די כל'ערליי ביטעס, רעקורסען און אנקלאגעס.

זומער-קאלאניעס פון דער יודישער געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט

די יודישע געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט אין פוילען (ווארשע אגראדאווא א8) האט ארגאניזירט דעם זומער אין זאקאפאנע און אין קאזימיר טוריסטישע אפרוה-קאלאניעס פאר די בריטסטע יודישע שיכטען פאר א זעהר צוטריטליכען אפצאל.

די קאלאניעס געפינען זיך אין שיינע געגענטען, איינע אין די בערג און די אנדערע ביי דער ווייסעל, האבען בעקוועמליכקייטען און זענען אין ווירטשאפטליכען זין ווי אויך אין טוריסטישען גוט אויסגעשטעלט.

די בעשפייזונג אויף די קאלאניעס איז א געזונטע, געשמאקהאפטע און גענוגענדע. די גאנצע געזעלשאפט פון די קאלאניעס-אנטיילנעמער, ווי אויך א רייהע עקסקורסיעס אין די נאהנטע געגענדען, מיט וועלכען דאס פערברענגען אויף די קאלאניעס איז פערבינדען, גיט די גאראנטיע, אז די קאלאניסטען וועלען זייער אפרוה-צייט גוט פערברענגען.

איינשרייבונגען נעמט אן די סעקרעטאריאט פון דער געזעלשאפט לויט'ן אנגעוויזענעם אדרעס (זשידאווסקע טאוואזשיסטווא קראיאזנאווטשע. – ווארשאווא, אגראדאווא א8).

HELENÓW היינט און מארגען **HELENÓW**

11 א זייגער פארמיטאג

פרימארגן-קאנצערטען

פון סימפאנישען ארקעסטע'ר

אונטער דער דיר. S. Pietruszyński

היינט, סאליסטען-פריהמארגען-קאנצערט

סאלא פידעל– Br. Rotszatówna סאלא קארנעט– F. Boczkowski סאלא קסילאפאן– M. Rosensaft

צווישען אנדערע ווערט אויך אויסגעפיהרט א קאנצערט פון מענדעלסאהן.

היינט און מארגען פון 4 א זייגער נאכמיטאג גרויסע גארטען-פערוויילונגען.

די צוויי גרעסטע עקראן-שטערנס

Maurice Chevalier

Ramon Novarro

קומען די טעג קיין לאדז

איינצוקויפען זייער קאסמעטיק אין דער איינציגער ראזאווער פערפומעריע

פון י. דרוקער, זאוואדזקא 5

וואס בעזיצט עם רייכסטען אויסוואהל פון די נייעסטע פער־פלעט-זייפען, פודערן און אלערליי קעלנישע בלומען-וואסערן. ביליגסטע פרייזען. ∴ רעיעלע בעהאנדלונג.

Pefrumerja J. Drukier Zawadzka 5

—telefon 175-92.—

בעמ.: ענגראסיסטען בעקומען די בעסטע בעדינגונגען.

פון האנדעלס-געריכט

אויף דער לעצטער זיצונג פון האנדעלס-געריכט איז ערקלערט געוואָרען באַנקראָט די פירמע שטייבערג שפרעוואק און שותפים.

די באַנקראָטירטע זענען געשטעלט געוואָרען אונטער אויפזיכט, אַלס קאָמיסאַר־ריכטער סטעפאַן אָסער און אַלס קוראַטאָר — אדוו. נורדשניקעוויטש.

* * *

די פירמע יחיאל ליבערמאַן האָט בעקומען אַ גליים אויף 3 חדשים.

* * *

דאָס געריכט האָט פערלענגערט דעם גליים אויף נאָך 3 חדשים די ברידער מאַקס, חיים און יאַקוב שקאָלניק און ש. ב. טייך.

* * *

אויף זיין לעצטער זיצונג האָט דאָס האַנדעלס־געריכט בעשטעטיגט דעם בעשלוס פון די קרעדיטאָרען פון דער באַנקראָטירטער פירמע „אַקצ. געזעלש. עמיל וויקע" (קאָפּערניקא 36) וועגען בילדען אַ קרעדיטאָרען־פערבאַנד, כדי ענטגע... צו ליקווידירען די באַנקראָט־מאַסע און צוטיילען זי צווישען די בעלי חובות און צו וועהלען די ביז־איצטיגע סינדיקען: אַדוו. דאַליק און לעאָן מאָקרסקי.

* * *

דער פירמע „ל. טרייסטמאַן", פּעטריקאָווער 81 איז בעשטעטיגט געוואָרען דער אַפּמאַך מיט די קרעדיטאָרען, לויט וועלכען זיי בעקומען בעצאָהלט 70 פּראָצ. פון זייערע חובות אין משך פון 2 יאָהר (צו 17 און אַ האַלב פּראָצ. יערע 6 חדשים).

מ'וואַרפט שטיינער אויף די באַהנען

איינעם א לאָדזער יודען האָט מען צושפּאָלטען דעם קאָפּ

(א) לעצטענס האָבען זיך דאָרפישע שקצים געמאַכט אַ מין שפּילעכל: זיי בעוואַרפען מיט שטיינער אדורכפאָהרענדע אויטאָמאָבילען און אויטאָבוסען און אַפילו באַהנען... דער ענין גייט זיי משמעות אָפּ גלאַט, ווארום די דאָזיגע הפקר'דיגע שקאָצרייען חזרען זיך איבער גאַנץ אָפט.

איצט איז ביי סקערניעוויץ געשעהען אַזאַ מעשה: שקצים האָבען מיט שטיינער בעוואָרפען אַ צוג, וואָס איז געגאַנגען פון לאָדז קיין ווארשא. האַבען די שטיינער אַריינגעטראָפען אין די שויבען און צוקאַליעטשעט אַ רייה פּאַסאַזשירען, בעזונדערס האָט ביטער אָפּגעשביטען איינער שמואל טייטעלבוים, אַ לאָדזער פון קילינסקא 40, וועלכער איז פון דעם משא־ומתן אַרויס מיט אַ געשפּאָלטענעם קאָפּ, אַזוי אַז מ'האָט איהם געמוזט אַראָפּזעצען איק סקיערניעוויץ, אַרויסרופען צו איהם פּאָגאָטאָוויע און אַ פער'שוואַכטען צוריקפיהרען אין לאָדז.

טייטעלבוים טרעט אַרויס מיט אַ תביעה געגען דער באַהן־דירעקציע און מאָהנט ענטשעדיגונג.

עס איז אַ סברא, אַז די פּאָליציי־מאַכט בעהמט זיך איצט ענערגיש אויסוואָרצלען די שקצישע הפקר'ערייען אויף די וועגען.

יאָסעלע ענטלויפט פון געריכט

מ'האָט כאַפּט אָבער ס'פייגעלע איז וועט זיצען ווי אַ טאַטעלע

(א) נעכטען האָט דאָס קרייז-געריכט צ. אַ. יעזאָלט בעטראַכטען די אַפּעלאַציע פון וויקטאָר טשערניק'ן און יאָסעל ראָזענבלאַט'ן אויף דעם אורטייל פון שטאָטישען געריכט. מען האָט זיי ביידען פון טורמע געבראַכט אין דער געריכט פּאָטשעקאַלניע. בעת מען האָט בעטראַכט דעם ענין טשערניק, און ראָזענבלאַט איז געבליבען אַליין פערשלאָסען אין דער פּאָטשעקאַלניע איז ער אַרויסגעשפרונגען דורכן פענסטער אין הויף אַריין, און זיך געלאָזט ענטלויפען. מען האָט אָבער געמאַכט אַנ'אַלאַרם, און ס'האָט נישט לאַנג געדויערט ביז מ'האָט איהם געפּאַקט. אז מ'האָט איהם צוריקגעבראַכט אין געריכטס-זאַל, האָט ער זיך אָפּגעזאָגט פון זיין אַפּעלאַציע. (ער איז אין דער ערשטער אינסטאַנץ פערמשפּט געוואָרען פאַר גנבענען צום פערטען מאָל אויף אַנדערטהאַלבען יאָהר טורמע) אָבער גלאַט וועט איהם סיי־ווי די מעשה־ענטלויפען נישט אָפּגעהן.

ZABIERZ RADJO NA LETNISKO
BĘDZIESZ MIAŁ STOLICĘ BLISKO

שערשע לא פאם...

אַז מ'וויל האָבען פערגעניגען פון פרישער לופט דאַרף מען אזוינס אויך אויסשטיין

(2) גדליה פוקס פאָהרט מיט זיין ווייב קיין חישניאָווא גורע. מ'פאָהרט דריטע קלאַס און אין דער באַהן איז לעבעדיג.

ביני לביני בעט פוקס מחילה ביי זיין ווייב — ער ברויך זיך גיין אין דער צווייטער אָפּטיילונג פון וואַגאָן אדורכשמועסען מיט זיינעם א בעקאַנטען. „כוייס — עפּיס געשעפט". מילא איז איהם זיין ווייב מוחל, און אַז זי בלייבט אַליין, זעצט זיך צו איהר צו אַ געוויסער הער זאַלעווסקי און מ'פערפיהרט אַ שמועס...

מיר ווייסען נישט, וואָס עס איז צווישען זיי געשמועסט געוואָרען, נאָר אַז פוקס קומט צוריק און וויל זיך זעצען אויף זיין פּלאַץ, ענטשטעהט צווישען איהם און זאַלעווסקין אַנ'אַנדער מין שמועס פון א האַרבערען מין און רעוואָלווער-דראָהונגען און מיט טרוקענע קלעפּ, אַזוי אַז די ביידע ווערען שטאַרק צושעדיגט, און ערשט אין אַנדזשעיעוו נעמט זיי פּאָליציי פונאַנדער און שטעלט צוזאַמען אַ פּראָטאָקאָל.

—=:[o]:=—

נישט געלונגענער איינברוך אין מאַגיסטראַט פון רודא-פּאַביאַניץ

דאָנערשטאָג ביינאַכט האָבען קאַסע-ברעכער זיך אַריינגעקריגען אין רודא-פּאַביאַניצער מאַגיסטראַט און גענומען אויפרייסען די געפּאַנצערטע קאַסע. די אַרבייט האָט זיך זיי אָבער נישט איינגעגעבען. די קאַסע האָבען זיי נישט אויפגעריסען און זענען אַוועק אין מיטען דער אַרבייט. זיי האָבען בלויז מיטגענומען אַ פּישקע מיט 150 זל. אין דער קאַסע האָט זיך געפונען 5000 זל.

מען האָט אַרעסטירט דעם נאַכט-סטרוזש פון מאַגיסטראַט און אַ געוויסען פעליקס שעראַצקי אויף וועלכען עס איז פערהאַן א חשד, אַז ער האָט זיך בעטייליגט אינ'ם איינברוך.

די היינטיגע פּרעסע-רעדוטע אין העלענאָוו

די היינטיגע פּרעסע-רעדוטע אין העלענאָוו וועט זיין די אינטערעסאַנטסטע פערוויילונג פון היינטיגען סעזאָן. אויף דער פערוויילונג וועט זיין זעהר א סך אַטראַקציעס און דער עולם בעזוכער וועט זיך קאָנען ווייליען, וויפיל ער וועט ווילען.

בעת דער פערוויילונג ווערט איינגעאָרדענט א לאָטעריע מיט זעהר ווערטפולע פאַנטען: א ראַווער פון דער פירמע שערפינסקי, א גייה-מאַשין, ראַדיאָ-אַפּאַראַטען פון דער פירמע „פּאָלסקיע ראַיאָ" און טויזענטער אַנד.

ס'וועלען זיין אַרטיסטישע אויפטריטען פון די אַרטיסטען פון שטעטישען טעאַטער „ראַקעטאַ" ווילנער טרופּע", באַלעט, ס'וועט אויך פאַרקומען א באָקסער-מעטש לאָדז-פּויזען און נאָך אין נאָך פיל אַטראַקציעס. ווער ס'וויל זיך ווייליען זאָל קומען היינט אין העלענאָוו אויף דער פּרעסע-רעדוטע.

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE
ZIELONA 6,
Telefon 12-333
tel. 12-333
tel. 12-333
ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אַלע פלוצימדיגע פאַרפאַלען צו יעדער צייט ביי טאָג און ביינאַכט ווי אויך אין אַלע אַקושעריע און גינעקאָלאָגישע הילף.
פערהיטונגס-שטעל אונטער דער ליטונג פון אַ ד"ר-ספּעצ. פון 9 אָוו. ביז 3 ביינאַכט

גנבות

(2) נעכטען האָט מען אויף אַנ'ערך פון 10 טויזענד זלאָטעס בע'גנב'עט די וואוינונג פון לייבווייגבערג אויף גדאַנסקאַ 31, וועלכער וואוינט שוין זייט אויף אַ וואָך אויף זומער-וואוינונג. מען האָט אַרעסטירט 2 פּערזאָן, וועלכע מ'איז חושד אין בעגיין די גנבה.

אַ גנבה אין אַ מאַנופאַקטור-סקלאַד

(—) אויף פּשעיאַזד 40 האָבען נעכטען גנבים זיך אַריינגעריסען אין מאַנופאַקטור-סקלאַד פון וולאַדיסלאַוו רושדעליץ און פון דאָרט אַרויסגעגנב'עט פאַר 12,000 זל. סחורות און 25 אַקציעס פון דער לאָדזער האַנדעלס און אינדוסטריע-באַנק, צו 25 רובל.

דער אָרטיגער נאַכט-סטרוזש איז אַרעסטירט און די גנבים ווערען געזוכט.

געכאַפּט ביי דער האַנד

(א) חנה פוקס פון זגראָמסקיעגאָ 48 האָט דעם 30 מאי געכאַפּט ביי דער האַנד מאַריאַן קוּלישעווסקי'ן, בעת ער האָט געוואָלט ביי איהר אַרויסגנב'ענען אַ האַנד-בייטעל מיט 76 זל. מיט דער הילף פון פּאָליציי האָט זי איהם דאַן פערהאַלטען, און נעכטען האָט ער בעקומען א פּסק פון געריכט — 6 חדשים זיצען.

גרויסער ערפאָלג פון דער „ברויטמיהל"

ביי די ווילנער אין שטאָטישען טעאַטער (אַנפ. מאָזה)

די צווייטע פּרעמיערע אין דער ווילנער טרופּע — דוד בערגעלסאָנס „ברויטמיהל" (דער טויבער) איז אדורך, ווי ס'איז געווען צו ערוואַרטען מיט דעם גרעסטען ערפאָלג.

די אויפפיהרונג איז ווידער געווען עפּיס נייעס אין היגזיכט פון רעזשי, קאָנסטרוקטיווע דעקאָראַציעס און קינסטלערישען שפּילען. די אָריגינעלע אויפפאַסונג און אינטערפּרעטאַציע פון דער סאָציאַלער דראַמע האָט אַרויסגערופען די פערדינטע אַנערקענונג און בעוואונדערונג פון דעם גרויסען פערזאַמעלטען יום-טוב'דיג געשטימטען עולם.

ס'האָט מיטגעריסען דאָס שפּילען פון אָרלעסקא, ווייסליץ, נאַטאַן לאַנדוי און אַנדערע, ס'האָט פערכאַפּט די שטאַרקייט פון די איינצעלנע סצענעס און גרופּען-בילדער. ס'איז זיכער, אַז די ערשטע סאָציאַלע דראַמע פון די ווילנער, וועלכע ווערט היינט ווידערהאָלט, וועט זיך לאַנג האַלטען אין טעאַטער-רעפּערטואַר. דאָס האָט זיך אַרויסגעוויזען פון דער וואַרימער אויפנאַהמע, וואָס די אויפפיהרונג האָט געהאַט ביי דעם גרויסען עולם צושויער.

וועגען דער אויפפיהרונג וועלען מיר נאָך באריכות שרייבען.

פון דוד הערמאַן-טעאַטער

גרויסער ערפאָלג פון „ווען בלוט רעדט"

היינט צום צווייטען מאָל די שטאַרק עמאָציאָנעלע עקזאָטישע דראַמע „ווען בלוט רעדט"!... וועלכע האָט אויף דער נעכטיגער פּרעמיערע אַרויסגערופען בעגייסטערונג ביים פול-געפּאַקטען עולם.

די שוישפּילער מיט דעם פּרעמיער יוסף קאַמען בראָש און דער רעזשיסער דוד הערמאַן זענען בעשאָנקען געוואָרען מיט שטורמישע אַפּלאָדיסמענטען, וועלכע זענען אריבער אין אָוואַציעס פאַר דעם גענוס, וואָס האָט בעשאַפען די אָריגינעלע פּיעסע.

מאָרגען צום דריטען מאָל — „ווען בלוט רעדט!"..

דאָראַ סקורי איז לאָדז

אין לאָדז ווייַלט איצט ביי איהר משפּחה איינע פון די בעסטע אָפּערן-זינגערינס פון איטאַליען, פּרל. דאָראַ סקורי.

לויט דעם פאַמיליען-נאָמען סקורי לייגט זיך אויפ'ן שכל, אַז זי דאַרף זיין אַנ'אָנהענגערין פון דעם דוטשע מוסאָליני, אַ שטיק פאַשיסטין.

זי איז אָבער אַ כשר'ע יודישע טאָכטער, אונזערע א לאָדזערין און איהר ריכטיגער נאָמען איז דאָראַ שקורניק.

עס וואָלט געווען אַ גאַנץ גלייכע זאַך, אַז די זעלטענע זינגערין זאָל מהנה זיין אויך די לאָדזער מעלאָמאַנען מיט א מעגליכקייט צו גענינסען פון איהר גרויסער געזאַנגס-קונסט.

דער בעקאַנטער יודישער מוזיקער מ. שניירער איז לאָדז

קיין לאָדז איז געקומען צוגאַסט אויף אַ קורצער צייט צו זיינע לאָדזער פריינד: מוזיקער און קינסטלער דער בעקאַנטער יודישער קאָמפּאָניסט און דיריגענט מ. שנייער, דער אָנפיהרער פון'ם בעריהמטען שנייער-כאָר אין וואַרשאַ.

דער גאַסט האָט נעכטען בעזוכט אונזער רעדאַקציע.

„פלאַג פון אונזערע צייטען"

סענסאַציאָנעלער פילם אין ספּלענדיד

קיין שום בוך, קיין שום רעדעס, פאַרטרעגען אָדער רעקלאַמע קען נישט אַזוי בולט שילדערן די מאַרטיראָלאָגיע פון דער פרוי — דער פערפיהרטער, אויסגענוצטער, פערלאָזטער פרוי. ווער קען נאָך בעסער ווי אַ פילם שילדערן דאָס פּראָבלעם פון קינסטליכע אַבאָרטען.

ווער נאָך ווי אַ פילם קען שילדערן דאָס פּראָבלעם פון אָרדינערען פרויען-האַנדעל.

דעריבער איז געשאַפען געוואָרען דער גרויסער און איינציגער פילם „ליכט און שאָטען-זייטען דער מוטערשאַפט", וועלכע ווייזט וואָס צו טון, אַז די מוטערשאַפט זאָל פאַר דער פרוי ווערען אַ סימבאָל פון גליק און פרייד.

דער דאָזיגער פילם האָט געהאַט דעם גרעסטען ערפאָלג אין דער גאַנצער וועלט. ס'איז גענוג צו זאָגען, אַז דער פילם איז דעמאָנסטרירט געוואָרען אין דייטשלאַנד אין 162 קינאָס. ס'איז דעריבער זיכער, אַז אין היגען „ספּלענדיד" וועט דער פילם וואָס ווערט פון היינט אָן דעמאָנסטרירט האָבען דעמזעלבען ערפאָלג.

פון קינאָ „בייקאַ"

אין קינאָ-טעאַטער „בייקאַ" ווערט איצט געשפּילט דער גרויסער דאָפּעלט פּראָגראַם: 1) דער אינטערעסאַנטער עראָטישער פילם א. נ. „די פרעמדע כלה".

אין דאָזיגען פילם קראַאירען די בעריהמטע פילם שטערן ווי: עלזא סאַמאַרא און איהר פּאַרטנער ווילי פאָרסט. 2) דער צווייטער פּראָגראַם ווערט געגעבען דער פילם פון די פּוילישע קינאָמאַטאָגראַפישע פּראָדוקציע א. נ. „מאַסקאַטע" מיט דער בעטייליגונג פון די גרעסטע אינלענדישע אַרטיסטען. ביידע פילמען לאָזען איבער אויפ'ן צושויער א גוטען איינדרוק.

די מוזיקאַלישע אילוסטראַציע פון א פערגרעסערטען אָרקעסטער געפינט זיך אונטער דער לייטונג פון בעריהמטען לאָדזער מוזיקער ה' מ. לידויער.

פון טעאַטער „ראַקיעטאַ"

אין פּוילישען רעווי-טעאַטער „ראַקיעטאַ" (טעאַטער פּאָפּולאַרני) גייט היינט און מאָרגען צום לעצטען מאָל דאָס זעהר געלונגענע פּראָגראַם „זלאָטע שאַלענסטוואַ", אין וועלכען עס בעטייליגען זיך דער גלענצענדער הומאָריסט גראָשינסקי, די בע'חנטע מושיא ושעלסקאַ, דער „קליינער גוי'עק'ל" באַלטשיא קאַמינסקי א.א.וו.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

זונטאָג, ד. 28 יוני

11,35 גאָטעסדינסט, 11,50 פאָרטראַג, 12,10 צייטסיגנאַל טאָג-פּראָגראַם, 1,20 מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט, 1,40 מוזיק, 4,00 הפסקה, ביז 4,10 הפסקה. 4,20 „לאָדזער פּאָסט-קעסטעל", 4,40 זעלנערישע אידיציע, 5,10 פּראָגראַם פאַר עלטערע קינדער, 5,10 קאָמוניקאַט פון טאַרגאָפּאָל. 7,00 פערשידענעס. 7,30 טראַנסמיסיע פון פּראַג, 7,40 ספּאָרט-קאָמוניקאַט, 8,15 נוצליכע ידיעות, 10,00 קאָנצערט פון „שווייצער סאַל, 10,15 פעלייעטאָן, 10,25 קאָמוניקאַטען, 12,00 לייכטע און טאַנץ-מוזיק.

אין סאוויעט-רוסלאנד

ווי זעהט אויס די שטאט.—דער אקטאבער-פלאץ און דער דענקמאל פון אלעקסאנדער דעם דריטען.—פון צאר באטיושקא. — א סטראשידלע. — דער קאזאנער סאבאר און זיינע „דאוונער". — די „סטאלאוועס" און די היימלאזע קינדער

איינדרוקען

פון א. מיראוו

באַך מאַסקווע, מיט איהרע איבערגעפּאַסטע גאַסען, ווייזט אויס לענינגראַד, ווי אַ פּראָווינציעלע שטאָט. די ברייטע גאַסען זענען לעדיגלעך. די שטאָט זעהט אויס נאָך גרוער און אָפּגעקראָכענער ווי מאָסקווע. די גרויסע וויטרינעס פון געוועזענע זענען בעריהמטען נעווסקי פּראָספּעקט (איצט "פּראָספּעקט פון 25 אָקטאָבער") זענען פּוסט, אָדער פּערקלעפּט פון אינעווייניג מיט פּאַפּיר. די טראַמווייען ציהען זיך שוין נישט אַזוי אומענדליך איינע נאָך דער אַנדערער, ווי אַמאָל, און זיי זענען נישט אַזוי פול ווי די מאָסקווער.

אַ טעות וואָלט אָבער געווען צו מיינען, אַז לענינגראַד איז שוין געוואָרען אַ קליין שטעטעל מיט אַ בישטיגער צאָהל בעפעלקערונג. ס׳ווייזט זיך אַרויס, אַז אויך איצט בעוואוינט נאָך די שטאָט מיט איהרע פאַרשטעט אַ בעפעלקערונג פון איבער צוויי מיט אַ האַלבען מיליאָן. נישט מעהר, דער צענטער האָט זיך אַריבערגעטראָגען אויף די פאַרשטעט, וואו עס זענען דאָ גרויסען פאַבריקען, וואו צו די אַלטע זענען צוגעקומען נייע.

אַרויסגעהענדיג פון גרויסען ביקאַלאַיעווער וואָקזאַל (איצט „אָקטאָבער וואָקזאַל") אויף דעם זנאַמענסקי פּלאַץ — ווערט מען איבערראַשט פון די בערג שטייבער, צעמענט, ציגעל, וועלכע זענען דאָרטען אַנגעוואָרפען. דער פּלאַץ בעקומט אַן אַנדער אויסזעהן. אַלע טראַמוויי־ליניעס ווערען אָפּגעפירט אַן אַ זייט. דאָרטען בויט מען צו אַ ריזיגען בנין צו דעם אַמאָליגען „צפון־האָטעל", ספּעציעל פאַר אויסלענדישע טהייסטען. כדי עס זאָל די אויסלענדער זיין רוהיגער, וועגדעט מען אָפּ די טראַמוויי־ליניעס אויף אַנדערע גאַסען. (די טהייסטען־בעוועגונג פון אויסלענדער מיט פונטען און דאָלאַרען, איז אויך אַ מיטעל צו בעקומען וואַליוטע וועלכע פאַלט אריין אויסשליסלעך אין די מלוכה־בענק)

אויף דעם פּלאַץ שטעהט דער בעקאַנטער דענקמאַל פון אַלעקסאַנדער דעם 3־טען, וואָס האָט נאָך אין זיינער צייט (מיט עטליכע און צוואַנציג יאָהר צוריק) אַרויסגערופען גרויסע מיספערשטענדנישען. דער רוסישער סקולפּטור פירשט פּאַאָלאָ טרובעצקאָי, וועלכער האָט שטענדיג געוואוינט אין איטאַליען, האָט בעקומען אַ בעשטעלונג פון ניקאָלאַי דעם 2־טען, צו מאַכען אַ פּראָיעקט פאַר דענקמאַל נאָך זיין טאַטען, וואָס האָט געזאָלט סימבאָליזירען די מאַכט און שטאַרקייט פון רוסלאַנד. טרובעצקאָי האָט עס אויסגעפיהרט בשלמות. דעם אַזוי אויך גרויסען און גראָבען אַלעקסאַנדער האָט ער פאַרגעשטעלט ווי אַ טיפּישען פּאָניע מיט אַ גראָבדיזען גוף, אַלעקסאַנדער זיצט אויף אַ קאָלאָסאַלען פערד (רוסלאַנד) וועלכער רייסט זיך פאַרויס אָבער דער רייטער דריקט איהם צו צו דער ערד מיט זיין גאַנצער שווערקייט, האַלט פעסט די צוים און לאָזט איהם נישט געהן ווייטער. אַלעקסאַנדערס געזיכט איז ריכטיג, אָבער ער איז דאָך פאַרגע־שטעלט נישט נאָר אַלס דערקיסר פון פּויערים (ווי זייבע אונטערלעקער האָבען איהם גערופען), נאָר אויך ווי אַ גייסטיגער פּויער מיט דער גאַנצער טעמפּקייט אַהן שפּאָר פון דער מינדסטער אינטע־ליגענץ, אַן אמת׳ער „כאַם". נאָכ׳ן ענטהילען דעם דענקמאַל, וואָס האָט אָפּגעקאָסט מיליאָנען הט מען זיך געכאַפּט, אַז דאָס איז אייגענטליך אַ קאַ־ריקאַטור, אַ סימבאָלישער שאַרזשאויף דער ראָל וואָס דער רעאַקציאָנער אַלעקסאַנדער האָט געשפּילט אין רוסלאַנד, דערשטיקענדיג יעדען אויסדרוק פון פרייען גייסט. די רעאַקציאָנערען זענען אָבער געווען צופרידען מיט דער סקולפּטורפון צאַר באַטיושקאַ" (פּאַטעדל), זיי איז געפעלען געוואָרען דער סימבאָל פון אַ שטאַרקען קיסר, וואָס קען אַלץ דערדריקען און דערשטיקען.

אַראָפּנעמען ווידער דעם דענקמאַל וואָלט שוין געווען אַ צו גרויסער סקאַנדאַל. אַזוי איז ער פאַר־בליבען. צוליב זיין אָנשוילּיכקייט פאַר דעם יאָס עס האָט געהייסען די צאַרישע ממשלה פאַר רוס־לאַנד— האָבען די באָלשעוויקעס איהם איבערגעלאָ־זען אויפ׳ן אָרט. מעהר נישט, זיי האָבען אויף דעם גראַניט־פּיעדעסטאַל געלאָזט אויסקריצען פון אַלע פיר זייטען איין וואָרט „פּוגאַלאָ" (סטראַשידלאָ) מיט גרויס מאידות־עינים אותיות. זאָל מען וויסען!

בכלל האָבען די באָלשעוויקעס שוועריגקייטען מיט די גרויסע צאָהל דענקמעלער פאַר די רעגי־רענדיגע פערזאָנען פון די ראָמאַנאָוו׳ס וועלכע זענען געווען אין אַ גרויסע צאָהל אין דיביידע הויפּט־שטעט.

אַ טייל האָט מען בעזייטיגט אָבער די מעהר קינסטלערישע־געמאַכטע שטעהען נאָך יעקאַטערינע די צווייטע, ניקאָלאַי דער 1־טער א. א. א.) אָבער זיי האַרמאָנירען דאָך נישט מיט די איצטיגע פּראָ־לעטאַרישע רעגירונג. אַרבייט מען טאַקע אויס פּראָ־יעקטען ווי פּטור צו ווער׳ען פון זיי אינגאַנצען. זיי פערנעמען די בעסטע פּלעצער און דערמאָנען זעהר שטאַרק אין דער אַמאָליגער קייזערליכער רוסלאַנד.

דערפאַר האָט מען זיך שוין נוקם געווען אין די נעמען פון די גאַסען. אין פּעטערבורג לעניג־גראַד) טראָגען כמעט אַלע גאַסען אַנדערע נעמען. „רעוואָלוציאָנער׳ע". די סאַדאָווע, רופט מען די גאַס פון 10 יולי (דער טאָג פון ער׳שטען בעוואָפנעטען אַרויסטריט פון די באָלשעוויקעס געגען דער קע־רענסקי־רעגירונג), דער פּראָספּעקט פון דעם הייליגען וולאַדימיר ווערט איצט אָנגערופען דער פּראָ־ספּעקט פון נאָכימסאָן (מיינער אַ מיטפאָהרער דער־לאַנגט אין דער שטיל אַ איראָנישען ברום: פּראָ־ספּעקט פון הייליגען נאָכימסאָן".)

מען דערצעהלט אַ וויץ (אָהן דעם געהט עס זעלטען אין ס.ס.ס.ר.) אויף דער טעמע פון איבער־בייטען נעמען פון די גאַסען. עס איז געקומען אַ יוד אין לענינגראַד, פאָהרט ער מיט׳ן טראַמוויי. דער קאָנדוקטאָר רופט אויס: "מאַלאָדאָווסקי פּראָספּעקט". פרעגט דער יוד: „ווי איז עס געווען פריהער?" — ליטייני.

מען פאָהר ווייטער אוריצקי־פּלאַץ — און פריהער — דוואָרצאָוואַיאַ.

— לאַסאַל־גאַס! — און פריהער? — פרעגט אַלץ דער יוד.

— הער, אָקאָרשט, בירגער יוד, פריהער זשי־דאָווסקאַ מאָרדאַ, וועסט זיך אָפּטשעפּען פון מיר צי נישט...

צוליב די געענדערטע נעמען — איז טאַקע שווער זיך צו אָריענטירען אין לענינגראַד פאַר די, וואָס האָבען איהם אַמאָל אַפילו גוט געקענט.

די ברייטע נעוואַ־טייך מיט די פיל־צאָהליגע קאַנאַלען, איז איצט טויט, קיין דאַמפּערס כמעט געהן נישט. אַמאָל האָט מיט זיי געקאָכט. צווישען איין בריק און דער צווייטער האָבען קורסירט אומצאָה־ליגע שיפלעך, וואָס פלעגען אַריבערפיהרען פּאַסאַ־זשירען. איצט איז דאָ שאַ־שטיל. אויסער טראַמ־וואַי און אויטאָבוסען זענען אין שטאָט קיין אַנדער פערקעהרס־מיטלען נישטאָ. אמת, עס זענען נאָך דאָ־די אַמאָליגע „וואַנקעס" (איזוואָזשטשיקעס, פּוי־מאַגעס). אָבער גאָר אין אַ קליינער צאָהל. איך האָב געוואָלט צופאָהרען מיט אַזאַ וואַנקע פּער־העלטניש־מעסיג אַ קליינע שטרעקע, אונטער 5 רובעל (צוויי מיט אַ האַלבען דאָלאַר) איז דער וואַנ־קאַ נישט געפאָהרען.

אין די „סטאַלאָוועס" איז מיר אויסגעקומען צו זעהן די אַזוי־גערופענע היימלאָזע קינדער. אין אַ היבשער מאָס — זענען די דערצעהלונגען וועגען זייער חוצפה לגבי די, וואָס געבען זיי נישט קיין קליינגעלד היבש איבער־געטריבען. איך האָב אַפילו נישט בעמערקט, אַז אימיצער פון זיי זאָל אויס־שטרעקען אַ האַנד. זיי שטעהען אין די סטאַליעוועס ביים טיר און לויער׳ען אויף די טישען. וואו עס בלייבט איבער עפּעס נאָך די עסער. זיי אימיצער הויבט זיך אויף פון טיש — פערנעהמען זיי תיכף דעם אָרט און עסען אויף ס׳בּרויט, די קאַשע, אָ־דער זופּ מיט די זעלביגע לעפעל. קיינער טרייבט זיי נישט און נעהמט עס אָן ווי אַ געוועהנליכע זאַך.

די לעצטע יאָהרען האָט מען פאַר זיי איינגע־אָרדענט ספּעציעלע היימען, וואו מען לערענט זיי און געוואוינט זיי צו צו אַרבייטען. אָבער זיי האָבען זיך שוין אַזוי איינגעלעבט מיט זייער היימ־לאָזיגקייט — אַז אָפט אַנטלויפען זיי. דער פרייער לעבען לאָקט זיי.

אין לענינגראַד זענען פערהעלטנישמעסיג מעהר געבליבען צערקועס, וואו ס׳קומען נאָך פאַר גאָטעס־דינסטען, ווי אין מאָסקווע. אין דער זנאַ־מענסקער צער־קווע (נעבען אָקטאָבער־וואָקזאַל) האָבען געקלונגען די גלעקער (זעהר אַ זעלטענע דער־שיינונג אין די שטעט) און איך האָב געזעהן ווי דער רוסישער עם איז געגאַנגען תפילה טון אומ־געשטער׳ט, אַפילו דער גרויסער קאַזאַנער סאָבאָר (קאַטעדראַל) איז נישט פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ מוזעאום. נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס דער פּלאַץ אַרום דעם סאָבאָר מיט זיין בעריהמטע קאָלאָ־נאַדע (לויט׳ן מוסטער פון די בעריהמטע פּעטער קאַטעדראַלע אין רוים) האָט אַ „רעוואָלוציאָנערע גע שיכטע": דאָרטען זענען פאָרגעקומען די ערשטע בעוואָפענטע דעמאָנסטראַציעס נאָך אין די 70. יאָהרען פון די באַראַדאָוואַלצעס און סטודענטען. אמת, די קאָסטבאַרקייטען פון „סאָבאָר", ווי פון אַלע אַנדערע האָט מען צוגענומען פאַר׳ן מלוכה־אוצר (פאָנד פון אינדוסטריאַליזאַציע). איך בין אַריין אין קאַזאַנער סאָבאָר. זיצען עלטערע פרויען מיט איבער־טעליגענטע געזיכטער ביי פּושקעס מיט פערשידענע אויפשריפטען „אויף דעם רעמאָנט פון צערקווע" (בדק־הבית!), „אויף לויפענדע הוצאות", „אויפ׳ן נר תמיד" א. אַז. וו. זעלטען זעהט אימיצער אַריין און הויבט זיך אָן צו צלמ׳ען פאַר אַ „הייליגען" בילד, אָדער קניהען און זאָגען אַ תפילה. ס׳געהן אַריין בעזוכער, וואָס נעהמען אַפילו נישט אַראָפּ די היטלען (אַ זאַך, פאַר וועלכע מען וואָלט אַמאָל צושפּאַלטען דעם קאָפּ). בכלל אַראָפּנעהמען די היטלען איז נישט אָבליגאַטאָריש אין קיין אַמט, אין קיין אָרט. עס איז אַ רעשט פון אַ בורזשואַזען פאַראורטייל.

—=:O:=—

אירקוטסקער סאוויעטען-מאכט גיט צוריק א קאנפיסקירטע קליינע שוהל און נעהמט צו די גרויסע שוהל

אירקוטסק. (יט״א) די גרויסע שוהל אויף סאַלאַמאַטאָווסקאַ גאַס אין אירקוטסק, וועלכע האָט עקזיסטירט 50 יאָהר און איז געווען די לעצטע צייט די איינציגע יודישע שוהל אין דער דאָזיגער שטאָט, איז איצט נאַציאָנאַליזירט געוואָרען דורך דעם אירקוטסקער סאָוויעט. דער קאַמף אַרום דער שוהל האָט געדויערט 3 יאָהר. די צווייטע איר־קוטסקער שוהל פון די האַנדווערקער (די רעמעס־לעני־שוהל) איז קאָנפיסקירט געוואָרען נאָך מיט צוויי יאָהר צוריק און איז פערוואַנדעלט געוואָרען איז אַ פערוואַלטונגס־הויז, פון די אַרבייטער פ׳ון אָרטיגער שאָקאָלאַד־פאַבריק.

איצט האָט די מאַכט צוריק אומגעקעהרט די האַנדווערקער שוהל און אויף איהר אָרט נאַציאָנאַ־ליזירט די גרויסע שוהל. דער בית ווערט מאָטי־ווירט דערמיט, וואָס די יודישע בעפעלקערונג און די צאָהל פון די שוהל־בעזוכער האָט זיך אין אירקוטסק שטאַרק פערקלענערט, וועט פאַר די מתפללים זיין גענוג די קליינע האַנדווערקער־שוהל.

—=:[O]:=—

גאַנץ לאָדז
ווייס שוין וועגען דעם, אַז אין
העלענאָוו
קומט פאַר
הייבט זונטאג, דעם 28-טען יוני
די גרויסע
זומער-
פּרעסע-
רעדוטע
אונגעוועהנליכע אַטראַקציעס .·. אויפטריטען פון לאָדזשער
אַרטיסטען .·. פאַנטען-לאָטעריע .·. דאַנסינג .·. קאָנקור־
סען .·. ספּאָרט .·. באָקסער-קאַמפען לאָדז — פּאָזען
דער בופעט איז רייך פערזעהען

(46

ר. אייזראעל

ליבע און טויט

סענסאַציאָנ. קראַטישער ראָמאַן פון לאָדזשער לעבען

ראַלף איז ווייטער געשטאַנען מיט די אויס־געשטרעקטע הענט און די הענט און גענוי אָבסערווירט יעדע בעוועגונג פון העכען „צוואַניאַק".

— שבעלער זאָג, צוואַניאַק, ווי אַזוי קען מען דאָ אַהערבעקומען מאַקסען, אָבער דאָס מוז שוין געשעהן, ער מוז באַלד אַהערקומען.

— איך מוז אייך אָבער וואָרענען, האָט דער „צוואַניאַק" געזאָגט, אַז „מאַקס ריטער" איז נישט קיין יאָלד און וועט נישט אַזוי לייכט „לאמר׳ן". ער געהער׳ט נישט צו די „פּענטאַקעס", נאָר איז גאָר אַ וואַזשנער מאַכער.

— דאָס וועלען מיר שוין שפּעטער זעהען, דערווייל זאָלען מיר נאָר איהם אַהער־בעקומען.

— די איינציגע עצה איז, אַז איך זאָל איהם אַנטעלעפאָנירען, אַז איך האָב אַ נקבה פאַר איהם, און איך וויל איהם שדכנ׳ען אַ שידוך. ער קלויבט איצט אַ טראנספּאָרט און ער וועט זיכער גלייך אַהערקומען.

— מאַך, וואָס דו ווילסט „צוואַניאַק", אַבי זעה, אַז מאַקס זאָל גלייך אַהערקומען.

— ער וועט מיך אָבער שפּעטער דער׳הרג׳ענען איך האָב מורא פאַר איהם.

— מיר וועלען דאָס מאַכען אַזוי, אַז ס״זאָל טאַקע זיין אַ מעדעל דערביי און ער זאָל נישט האָבען קיין שום חשד. טעלעפאָניר אָן, ביז ער וועט אַהערקומען וועט שוין דאָ זיין אַ מיידעל, וועלכע וועט פערשטעהן ווי אַזוי דעם עסק צו ערלעדיגען.

— הענעך האָט נישט געהאַט קיין עצה. איבעריגענס, איז ער געווען גענוג דרייסט צו טון די זאַך, וואָס איז איהם געקומען אויף די געדאַנקען. „צוואַניאַק" האָט אָנגעקלונגען און געטראָפען מאַק־סען בײם טעלעפאָן.

דער דעטעקטיוו האָט גענוי נאָכקאָנטראָלירט וואָס הענעך רעדט דורכ׳ן טעלעפאָן.

— מאַקס, דאָס ביזט דו, איך רעד הענעך. איך בין דאָ ביי מיינס אַ קאָלעזשאַנקע, אַ מיידעל און איך האַלט, אַז דאָס איז אַ שידוך פאַר דיר, אפשר וואָלסט דו אַהערגעקומען שויען די כלה?

וואָס מאַקס האָט געענטפערט, האָט דער דע־טעקטיוו גוט געהערט, ווייל דער טעלעפאָן איז געווען אַזוי איינגעאָרדענט, אַז צוויי מענשען האָבען געקענט הערען דאָסזעלבע געשפּרעך.

— וואו ביזט דו דאָס, אַ פּייער זוכט דיר, האָט מאַקס געענטפערט, וואָס פאַראַ כלה האָסטו דאָס, עפּעס אַ וואַזשנע נקבה, צי ס׳לוינט גאַרנישט די פּיס און דאָס מויל זיך קאַליע צו מאַכען.

— אויף מיין וואָרט, אַז ס׳וועט דיר נישט באַנג טון און דאָס געשעפט קען שוין געשלאָסע ווער׳ען.

— אַלזאָ, געה איך שוין אַהין, וואַרט אויף מיר ביי דער טיר, כדי איך זאָל נישט דאַרפען צו זוכען.

— דוכט זיך מיר, אַז איך האָב דיך נאָך קיינ־מאָל נישט אָנגעפּריערט, אויב דו וועסט ווערט זיין, וועל איך דיר גוט בעצאָהלען.

— גוט איך וואַרט אויף דיר ביי דער טיר אויפ׳ן ערשטען שטאָק.

ווי נאָר דער „צוואַניאַק" האָט אַוועקגעלעגט דאָס טעלעפאָן־טרייבעל, איז דער דעטעקטיוו אַרויס פאַר זיין טיר און אַראָפּגעריסען דאָס שילדעל, אויף וועלכען ס׳איז געווען די אויפשריפט „טשאַרל ערליי, פּריוואַט־דעטעקטיוו". דאַן איז דער דעטעקטיוו אַ־ריין אין צימער, אין וועלכען אידאַ איז געזעסען און געבעטען, אַז זי זאָל 5 מינוט צייט זיצען צוזאַמען מיט דעם „צוואַניאַק", ווייל דאָס איז איהם נויטיג, כדי אויפצוזוכען נירענבערגען מיט סאָ־ניען.

צו דעם צוועק איז אידאַ געווען גרייט אַלץ צו טון, אַפילו ווען דאָס זאָל זיין פערבונדען מיט סכנות נפשות. זי איז אַריין אינבייזנאָ־צימער, זיך אַוועקגעזעצט אַקעגען דעם „צוואַניאַק" און ערליי מיט ראַלפען האָבען פערלאָזען דאָס צימער, און דעם מאָמענט האָבען זיך געהערט טריט אויף די טרעפּען. אויפ׳ן בעפעהל פון דעטעקטיוו איז „צוואַ־ניאַק" צוגעגאַנגען צו דער טיר און זי געעפענט. ער האָט זיך נישט אָפּגענאַרט, דאָס איז געווען מאַקס. וועלכער איז געקומען נאָך זיין רויב.

צוואַניאַק האָט איהם דורכ׳ן קאָרידאָר אַריינ־געפיהרט אין בייזנאַ־צימער. מאַקס איז איבער־ראַשט געוואָרען. ביים שרייבטיש איז געזעסען אַ פּרעכטיגע ברונעטקע. אַזאַ סחורה האָט ער אין זיין מסחר נאָך נישט געהאַט און אין די גע־דאַנקען האָט ער שוין דאָס מיידעל אויסגעטון נאַ־קעט. געזעהען, ווי ס׳וועלען זי בעוואונדערען מבי־נים און אין קאָפּ האָט איהם אָנגעהויבען צו שווינ־דלען פאַר דער „זמאַניע", וואָס ער וועט פאַר איהר בעקומען. „צוואַניאַק" האָט גענומען מאַקסען אונ־טערן אָרים און איהם צוגעפיהרט צו אידאַן, וועל־כע איז געזעסען און ליבליך געשמייכעלט. אָבער אין דער רגע האָט זיך געעפענט די טיר פון שכנות׳דיגען צימער.

(פאָרטזעצונג קומט)

שרייבער דערצעהלט, אז מען האט איהם געצאלט 104,000 דאלאר אין האליוואוד און ער איז ארומגעגאנגען ליידיג

דער בעוואוסטער ענגלישער שרייבער און הו־מאריסט פ. דוש. וואדהאוז האט לעצטען מאנטאג פארענדיגט א יאהר־ארבייט אין האליוואוד אין דער סטודיא פון דער מעטרא־גאלדווין־מעיער קאמ־פאני. ווען א פערטרעטער פון דער אסאשיאייטעד פרעס האט איהם געפרעגט ווי אזוי ער פיהלט זיך, האט ער געענטפערט: „איך בין ערשטוינט.

און אט וואס דער שרייבער האט דערצעהלט:

„זיי האבען מיר געצאהלט צוויי טויזענד דא־לאר א וואך — 104 טויזענד דאלאר פאר'ן יאהר — און, אסור, אויב איך ווייס אויף וואס זיי האבען מיך געדארפט. זיי זענען געווען זעהר גוט צו מיר, אויסערגעוועהנליך גוט, איך האב אבער דעם געפיהל ווי איך וואלט זיי בע'גנב'עט.

„איהר פארשטעהט, יווען מען האט מיך אנ־גאזשירט, האב איך פארשטאנען, אז איך וועל דארט שרייבען פיעסען פאר די פילמס. נאך אלעמען האב איך דאך אנגעשריבען צוואנציג ראמאנען, איבער צוואנציג ערפאלגרייכע פיעסען און אהן א שיעור קורצע ערצעהלונגען, וואס זענען יעד־ווען געדרוקט אין פערשידענע זשורנאלען, און דאך האבען זיי פאר מיר, קענטיג, קיין ארבייט נישט געקענט געפינען דעם גאנצען יאהר.

„אין פערלויף פון די צוועלף מאנאטען צייט האט מען מיר צוויי מאל געבראכט סצענאריאס פון ערצעהלונגען, וואס אנדערע שרייבער האבען אנגעשריבען און מען האט מיך געבעטען צופער־טיגען די דיאלאגען. פופצעהן אדער זעכצעהן מענ־שען פאר מיר האבען געארבייט אויף די ערצעה־לונגען. די דיאלאגען זענען באמת'ען געווען גאנץ גוטע. דאס איינציגע, וואס איך האב געדארפט טון איז פעררינגען א קלייניגקייט דא און דארט.

„דאן האט מען מיך געהייסען צופערטיגען א סצענאריא פאר א פילם, וואס האט געזאלט הייי־סען „ראזאלי“, און וואס האט געזאלט האבען עט־ליכע מוזיקאלישע נומער'ן. דריי מאנאטען האב איך אפגעארבייט אויף דער שטיק און עס איז ארויס, נאך מיין מיינונג, א פיין שטיקעל ארבייט. יוען איך האב עס פערענדיגט, האבען זיי מיר העפליך בע־דאנקט און ערקלערט, אז אזוי די מוזיקאלישע פילמען זענען ארויס פון דער מאדע, וועלען זיי „ראזאלי“ אויפקלייגען אן א זייט.

„און דאס איז אלץ, וואס איך האב אויפגעטון פאר מיינע 104 טויזענד דאלאר. איז עס נישט צום שטוינען?

„איך האב געקריגען די איידעלסטע בעהאנד־לונג. דערפאר, אבער, האט גאר עפעס אנדערש געטראפען מיט מיין פריינד דעם שרייבער ראלאנד פערטווי. וועלכער איז געווען אנגעשטעלט ביי די יהארנער ברידער. ער האט צוגעגרייט א שטיק פאר מארילין מילער. זיי האבען דורכגעלעזען די שטיק, געפאטשט איהם אויף דער פלייצע און ערקלערט, אז עס איז א גוטע שטיקעל ארבייט, אלעמען געפעלען.

„ער איז אויף מארגען צוריקגעקומען אין סטו־דיא, אזוי ווי שטענדיג, און דער פאליציאנט, וואס היט דעם איינגאנג, האט איהם נישט ארייננעלאזען.

„סטייטש?

„האט דער שומר איהם אנגעזאגט די בשורה, אז מען האט איהם געפייערט.

„מיט א סאך פריהער האט מען איהם געפאטשט „בראוואָ“ און געגלעט די פלייצע און אויף מארגען האט מען איהם אין סטודיא אפילו נישט ארייננגע־לאזען.

„נו, פרעג איך ביי אייך, איז דאס נישט אוני־גלויבליך?

אט אזוי האט דער בעוואוסטער הומאריסט וואדהאוז זיך „אראפגערעדט פון הארצען“ איידער ער האט פערלאזען האליוואוד. קיין בעסערע און דייטליכערע בעשרייבונג פון דער קינא־וועלט קען מען דאכט זיך, נישט געבען.

משומד — אלס מיטגליד פון נייעם עסטרייכישען מיניסטארען-קאבינעט

וויען (יט"א) אין דעם נייעם עסטרייכישען מי־ניסטארען־קאבינעט (קריסטליך־סאציאליסטישע מעהרהייט) האט די מעקע פון פינאנץ־מיניסטער בע־קומען דער פראפ. יאזעף רעדליך. א געשמדטער יוד, וועלכער שטאמט פון א רייכער יודישער משפחה פון צוקער־פאבריקאנטען אין טשעכיען. פראפ. רעדליך איז געווען מיטגליד פונ'ם לעצ־טען מיניסטארען־קאבינעט פון דער עסטרייך־אונגא־רישער מאנארכיע, צו וועלכען עס האט אויך גע־הערט דער גלח ד"ר זעפעל. רעדליך איז איינער פון די נאהענטסטע מיטארבייטער פונ'ם ג. קאנצלער און איצטיגען מיניסטער פאר אויסערן ד"ר שא־בער. פראפ. רעדליך איז א בעוואוסטער געלערנ־טער, זיינע וויסענשאפטליכע ווערק וועגען דעם ענגלישען פאלאמענטאריזם ווערען אין דעם דאזיגען געביט געדעכנט פאר קלאסיש. אין משך פון א רייהע יאהרען איז ער געווען דער פראפעסאר פון הארוואדר אוניווערזיטעט אין אמעריקע.

קינא סטודיא

היינט און פאלג. טעג!

די רייצענדע מיט לידער, מוזיק און אינהאלט פילם-אפערעטקע

דער וועג צום גן-עדן

רעזשי פון Eryk Pomer שעפער פון „אונגארישער ראפסאדיע“ און „ליבעם-וואלץ“ — פרעהליכע „Qui pro Quo“ — הולטאישע טראיקעס, ס'גיעגט נאך א ווייב און נאך גרן.

אין די הויפט-ראלן: Lilian Harvey Henri Garat, Olga Czechwa, Gaston Jaquett.

אויסער'ן פראגראם: קלאנג - צייכנונג-קאמעדיע א. נ. „אויף די שטור-מישע כוואליעס“.

אנהויב אין געוועהנליכע טעג 5 ואכמיטאג שבת, זונטאג און יום-טוב 2.30 בייטאג

פאפולערע פרייזען.

דער זאל איז מעכאניש ווענטילירט.

דאס יאהר 1930 איז דאס ערגסטע פאר דער מיגראציע-בעוועגונג אויף דער גאנצער וועלט

לאנדאן (יט"א) דער צישט לאנג פער־עפענטליכער בעריכט פונ'ם ברישישען קאמיטעט פאר מעבר־לים עמיגראציע שטעלט פעסט, אז דאס יאהר 1930 איז זייט דער פערענדיגונג פון דער וועלט־מלחמה געווען אמעהרסטען אונגינסטיג פאר מיגראציע־בעוועגונג. די אימיגראציע־בעגרענצונ־גען פון איין זייט און די אלגעמיינע ווירטשאפטליכע דעפרעסיע פון דער אנדערער זייט האבען ארויסגע־רופען דאס שנעלע פאלען פון דער עמיגראציע פון איראפא אין די מעבר־לים לענדער. די בעריכטס־געבער אונטערשטרייכען, אז נישט געקוקט אויף די פריווילעגיען, פון וועלכע עס געניסען די ברישישע בירגער לויט די קאנאדישע אימיגראציע פארשריפ־טען, איז די עמיגראציע פון ענגלענדער קיין קא־נאדע אין יאהר 1930 געווען פון דעם בויטישען שטאנד־פונקט ווייט נישט בעפרידיגענד.

„זאלען לעבען די רעוויזיאניסטען“ שרייבט דער אראבישער „פעלעסטין“

ירושלים, (י.ט.א.) אין צוזאמענהאנג מיט דעם פארשטעהענדען 17-טען ציוניסטישען קאנגרעס שרייבט „פעלעסטין“, דער ארגאן פון אראבישער עקזעקוטיווע: „זאלען לעבען די רעוויזיאניסטען און זאלען זיי האבען דעם גרעסטען ערפאלג אויפן באזעלער קאנגרעס.

מיר ווינשען זיי גאנץ ערנסט, זיי זאלען ווערען אויסגעוועהלט אלס די לידער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג און ווארט-פיהרער פון דעם גאנצען וועלט-יודענטום, ווייל זיי רעדען אפען, אהן מורא, און מיר האבען ליב די העלדען, וועל־כע זאגען פריי, וואס זיי ווילען. מיט אזעלכע איז גוט אפילו צו קעמפען“.

Dr. MED. H. LUBICZ

ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.

צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 13-142

עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8, זונטאג און יו"ט 9–1, פאר דאמען בעזונדערערווארטע-זאל.

לאדזשער יודישער קאמערזאל-טעאטער

אלעע 1-טער מאי 2. געוו. ענגלישער זאל (פריש רעמאנטירט).

דירעקטאר: דוד צעלמייסטער.

לעצטע גאסטשפילען פון דוד הערמאן-טעאטער

מיט'ן אנטייל פון פרעמיער פון דער ווילנער טרופע יוסף קאמען

היינט, זונטאג, דעם 28-טן יוני, 9.30 אווענט

ווען בלוט רעדט!...

דראמע אין 3 אקטען פון יאן סאבריציוס. יידיש: ד. ה.

מארגן, מאנטאג ד. 29-טן, 9.30 אווענט ווען בלוט רעדט!...

ס'בעטייליגען זיך: געוועזענע מיטגלידער פון דער ווילנער טרופע – אולריך דוד, בירנבוים דוד, הירשפעלד זלמן, מעסינגער מיכאל, קעניג דינה, קורלענדער יעקב מיט דעם פרעמיער יוסף קאמען בראש, ווי אויך נערה רבקה, יחיאל ראקאוו, בת-שבע.

אינסצעניזאציע און רעזשי: דוד הערמאן. אדמינ. לייטער: א. גאריעלאוו.

בילעטען צו בעקומען אין קאנדיטארייי פון ה' ראשגאלד (פיעטריקאווער 38) און א גאנצען טאג אין דער קאסע פון טעאטער.

ווערקשטעל פון שירמס און שפאציר-שטעקענס ס. פייגענבוים

לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל דאמען- און מענער-שירמס און שטעקנס צו קאנקורענץ-פרייזען

נעהמט אן אלערליי רעפאראטורען פון שירמס ווי אויך פון קאלאשען און באטען. 3999

Dr. med. M. Rosenthal

ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקה.

11-go Listopada 19 (קאנסטאנטינער)

telefon 223-34 טעלעפ

נעהמט אן אין דער היים פון 4 ביז 7 אווענד און לעצע־ניצע „סאסאָן“ ליסאנאווסקיענא 1 (אלעקסאנדרער-גאס) פון 1–2 נאכמיטאג.

Dr. med. B. FROM

ספעציאל ארצט פאר אקושער- און פרויען-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

ZAWADZKA 46, telef. 142-61

נעהמט אן פון 1 ביז 2 און פון 7 ביז 8 אווענד.

DR. MED. L. Pikielny

אוראלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירען, בלאז און אי יין-קראנקה.

NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4–7 אווענד.

א לעקעך-בעקער געזוכט

מיט א נאהילף קענען זיך מעלדען פון זאפארט ביי גורא.

דרעוונאווסקא 5

DR. MED. Haltrecht

ספעצ. ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה.

נעמט אן פון 8–10 פריה און פון 6 ביז 8.30, אח זונטאג פון 9 ביז 12 מיטאג.

פיעטריקאווער 10

נעמט אן אין לעטשניצע סאניטאס Śródmiejska 8 פון 1230 ביז 130 נאכמ

Dr. med. W. Eychner

גינעקאלאג-אקושער

זגערזשער 11

טעלעפאן 72–134

נעמט אן פון 2–3 נאכמ. און פון 7½–9 אווענד.

אנ'ארט צו שלאפען

פאר 2 אנשטענדיגע יונ. געלייט, איז אפצוגעבען.

צו ערפאהרען פיעטריקאווער 33, אין 2-טען הויף, פארטער.

ווארפט נישט אוועק קיין אויסגעברענטע זשארדבעס

פאר יעדע אלטע זשארובקע בעקומט איהר א נייע נעגען צוצאהלונג פון א האלבען פרייז ביי

מ. זענדער

פלאץ וואלנאשטשי 9 (רוג נאוואמיעסקא) טעל. 124-98

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר מעבעל

דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן שענקעוויטש 23

טעלעפאן 00-191.

ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

3 POKOJE

z kuchnią z wygodami

między Placem Wolności a ulicą Południową od zaraz do odstąpienia. Oferty do adm. niniejszego pisma sub. „A. B.“

קינא-טעאטער ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און ווייטערע טעג!

פרעכטיגער דאפעל-פראגראם!

אויפ'ן פערלאנג פון ג' פובליקום ווערט בעוויזט די פראכטפולע סענסאציאנעלע סאלאן-דראמע

שמוציג געלד

אין דער הויפטראלע: ANNA MAY WONG

די ליבע אין עקספרעס-צוג

אין דער הויפטראלע: MARY PREVOST

אכטונג, זומער-סעזאן! אנהויב פון די סעאנסען: אין וואכ. טעג 5.30 נאכמ. שבת, זונטאג 3 א זייגער בייטאג

דער זאל ווערט מעכאניש ווענטילירט

Gimnazjum Żeńskie Józefa Aba w Łodzi

z prawami gimnazjów państwowych.

זשעלאזנא 10, טעל. 12-122.

ביטעס פון נייע שילערינס נעהמט אן דער סעקרעטאריאט פון גימנאזיום ביז'ן 28 טען יוני איינשליסליך פון 10–13 בייטאג.

Dyrektor (–) J. AB. 3599

פאסאן 9175-00
אויסגעצייכענטער מאדערנער טאנץ-פאנטאפעל פון ווייסן ריפס. — עלעגאנטע איינקאלי-ריגע שיך.

פאסאן 1065-60
דאמען-פאנטאפעל געפלאכטען אין איין קאליר אדער קאמבינירט אויף א נידריגען אדער האלב-הויכען אפצאס.

צו פלעגען שיך נוצט אונזערע ספעציעלע קרעמען, וועלכע קאנסערווירען געהעריג די שיך.
פרייז: 0,60 ,0,90

ווילענדיג געבען אלע די מעגליכקייט צו סענען זיך פערזעהען מיט בעקוועמע זומער-שיך, האבען מיר רעדוצירט ד' פרייזען אויף אזוי פיל, אז אונזערע שיך זענען צוגענגליך אפילו פאר אונבעמיטעלטע.

מיר האבען פערקלענערט די פרייזען פון פאלגענדע ארטיקלען:
נומער 4438=44400 פון 9.90 זל. אויף 5.90
" 4435=44400 פון 7.90 זל. אויף 4.90

קויפט שיך וואס פריהער!

Bata

פאסאן 4435-00
ווייסער דאמען-האלב-שיך פון ריפס אויף א גומענע פאדעשווע. נויטווענדיג אויף זומער.
V. 20. Po.

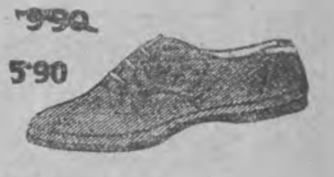

פאסאן 3438-00
הערן-האלב-שיך פון ווייסען, גראהען אדער בראנזענעם זעגעל-לייווענד אויף א גומענע פאדעשווע.

צו יעדען קאליר שיך — א פאסענדע פארב פון די שטרימף.

דאמען-שטרימף:		קינדער-שטרימף:
בעמבערג-גאלד . . .	6.90	1.20, 1.70, 1.90
פלאר	4.90	

פארצעלאציעס פון זגערזשער וואלד ביים לאדזער שאסיי
CHEŁMY
אנערקענט אלס איינע פון די געזונדסטע געגענדען הינטער לאדז

אויף די שוין איינגעקויפטע 5 פארצעלען האט מען אנגעהויבען בויען 3 פאווילאנען פון א גרויסען סאנאטאריום

פון 1.50 פאר א קוואדראט-מעטער אויף 2-יעהריגע אהנפראצענטיגע אויסצאהלונגען

אויסערגעוועהנליך שעהנע וואלד-פארצעלען אין דער גרויס פון 1500 קוואדראט-מעטער ביז 2,500 קוואדראט-מעטער, אפגערוקט מיט 6 קילאמעטער פון לאדז אין די גרעניצען פון דער שטאט זגערזש. — אויסנאהמס-ביליגע קאמוניקאציע-בעדינגונגען. — 700 מעטער פון דער טראמוויי-סטאציע „Adelmówek" אויף דער זגערזשער טראמוויי-ליניע. — ענטשפרעכענדע בעדינגונגען צו וואוינען זומער און ווינטער. ∴ עלעקטרישע ליכט.

יעדער קויפער פון א פארצעל נאכ'ן בעצאהלען דעם בעטראג קאן תיכף זיך פערלעגען אנ'איינגען היפאטעס-בוך.

פערקויף און אינפארמאציעס אין סעקרעטאריאט פון זגערזשער מאגיסטראט טעגליך פון 9 ביז 15, שבת פון 17 ביז 20 און זונטאג פון 9 ביז 12. ∴ אויפ'ן ארט אינפארמירט דער וואלד-וועכטער.

Wystrzegać się licznych falsyfikatów!

Wystrzegać się licznych falsyfikatów!

Uważajcie na oryginalny stempel: nazwę firmy i znak orła

CHLUBĄ POLSKIEGO PRZEMYSŁU POŃCZOSZNICZEGO
jest elegancka, wspaniała, praktyczna, a precyzyjnie wykonana

Pończocha BEMBERG

im gładsza przędza – tem mniej brudzi się pończocha.

Niech pani wypróbuje i porówna pończochy rozmaitego pochodzenia, rozciągając je powyżej pięty. Stwierdzi pani wtedy, że pończocha Bemberg wykazuje największą elastyczność, dlatego też nie tworzą się na niej w noszeniu żadne fałdy.

מעבעל

שלאף-צימער, עס-צימער, קינדער-צימער, קאמפלעטע איינריכטונגען, ווי אויך איינצעלנע שטיק

אין א גרויסען אויסוואהל צו ביליגע פרייזען פון דער בעוואוסטער מעכאנישער טישלעריי

ווסכאדניא 64 שופמאן און קאמפ. ווסכאדניא 64

הויפטפערקויפסשטעלע: עפשטיין, נארוטאוויטשא 18

Grand Hotel
Sp. Akc.

פון 1 יולי ה. י. אויפ'ן זומער-סעזאן זענען
די פרייזע פון די צימערן בעדייטענד פערקלענערט

שעהנע זוניגע איינצעלנע צימערן שוין פון זל. 8.— פאר א מעת-לעת. ביים האטעל א רעסטאראן, קאפע-הויז, קאנדיטאריי, טעאטער, קינא, קאנצערטען און רעסטאראן און האטעל-גארטען.

א זיכערע פרנסה
א גוט איינגעפירט געשעפט
מיט א מעכאנישער ווערקשטעל
צו פערקויפען
פאר 1500 דאלאר אין צענטרום שטאט. אפערטען אונטער „A. B. C." אין אדמ. פון דער צייטונג.

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, וויל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם בויך און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גומענע האל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסארען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון דעמיש[illegible] פראפעסאר דאקטאר בראכורעוויטש בעזאמונגען זיכער דעם שוערסטען און געפעהרליכסטען בראך. אויך פאר הויקערס ליקווידיגען מיט הייל-בארשטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאטס-פוס ספעציעלע אפילאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן.
עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונ-בעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזי-טעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בעראנעש. פראפ. דר. י. מא-רישלער, פראפ. ד"ר בר. קיפלאנאווסקי און אויך אנדערע. מיר נעהמען אויך אן טערוזבערשט פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס דעם גרעסטען דאנק דעם הערן דיר. י. ראפאפארט. ספעצ. פאר בראך, וועלכער געפונט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 טעל 22-177 פראגט פארט פאר זיין געהיימענישפולן פערלענגען מיר א גומע-נעם הייל-באנדאזש לויט זיין מעטאדע האב געלייטען אויף בראך 20 יאהר און א דאנק איהם בין איך היינט געזונט אזוי, אז כ'קען איהם יעדען אננציינגן האס עמפעהלען.

Dr. BERGHOF Arzt.

Dr. med. J. BETTE
ספעציאל-ארצט פאר אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
Piotrkowska 6, telef. 148-95
נעהמט אן פון 8–11 פריה. און פון 4–6 נאכמ.

Dr. Z. Rakowski
פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען
9 קאנסטאנטינער 9 טעלעפאן 127-81
שפרעכשטונדען פון 12–2 און פון 5–7. נעמט אויך אן אין לעשטשיניע זגערזשער 17 פון 10 — 11 און פון 3–5

Säuglingspflegerin
sucht per sofort entsprechende Stellung Zeugnisse und Referenzen vorhanden. Gefl. Offerten unter „S. K. 21" an die Gech. erbeten.

האט רחמנות
[illegible] האט מען מיר ארויסגעגנב'עט א פעטענט, א פאס אויפ'ן נאמען פון שמואל איזענבערג און 28 זל. מזומן דער עהרליכער געפינער ווערט געבעטען דאס געלד זיך צו האלטען און די דאקומענטען אב-צושיקן צו שמואל אייזענבערג זגערוש, פילסודסקי 14.

8-ונג, רעטניקעס!
אנשטאט זיך בארגען א בעט אויף אפנויט-געלד פערזוכט אייך בעסער פאר'ן זעלבען געלד מיט אנ'עכט פאטענטירט בעט מיט א מאטראץ
Palma-Patent
וואס איז אלעמען בעקאנט מיט זיין פראקטישקייט, דויערהאפטיגקייט און עסטעטישקייט מיט א גאראנטיע אויף 3 יאהר.
אויף לאגער שטענדיג א גרויסער אויסוואהל לעזשאקעס, פעלד-בעטלעך, פעלד-בענקלעך — ווי אויך —
מאטראצען
געבעטע, שאטקאווע און קאנאדיסקע קאזעטקעס, טאפטשאנעס, מעטער-מאסען און מעבליכע רעפעראטורען;
רעעלע בעהאנדלונג! פאבריקס-פרייזען
הורט דעטייל
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 131-85

LEKARZ-DENTYSTA
D. Zylberman
BRZEZINSKA 10, II piętro, front.
נעמט אן פון 9–1 בייטאג און פון 3–8 אוונט

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 40-159
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ 6 זל. א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
[illegible]
די [illegible] און נאמען בייטאג און ווינטער.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יום-טוב—24 גר. אין דער ווייס 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 " 60— " 4 "
נאכ'ן טעקסט—12 " 18— " 8 "
[illegible] 100 [illegible] 10 גר. [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Krakus [illegible]
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.